નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

ખુદ્દકનિકાયે

થેરીગાથાપાળિ

૧. એકકનિપાતો

૧. અઞ્ઞતરાથેરીગાથા

૧. ‘‘સુખં સુપાહિ થેરિકે, કત્વા ચોળેન પારુતા;
ઉપસન્તો હિ તે રાગો, સુક્ખડાકં વ કુમ્ભિય’’ન્તિ.

ઇત્થં સુદં અઞ્ઞતરા થેરી અપઞ્ઞાતા ભિક્ખુની ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૨. મુત્તાથેરીગાથા

૨. ‘‘મુત્તે મુચ્ચસ્સુ યોગેહિ, ચન્દો રાહુગ્ગહા ઇવ;
વિપ્પમુત્તેન ચિત્તેન, અનણા ભુઞ્જ પિણ્ડક’’ન્તિ.

ઇત્થં સુદં ભગવા મુત્તં સિક્ખમાનં ઇમાય ગાથાય અભિણ્હં ઓવદતીતિ.

૩. પુણ્ણાથેરીગાથા

૩. ‘‘પુણ્ણે પૂરસ્સુ ધમ્મેહિ, ચન્દો પન્નરસેરિવ;
પરિપુણ્ણાય પઞ્ઞાય, તમોખન્ધં [તમોક્ખન્ધં (સી॰ સ્યા॰)] પદાલયા’’તિ.

ઇત્થં સુદં પુણ્ણા થેરી ગાથં અભાસિત્થાતિ.

૪. તિસ્સાથેરીગાથા

૪. ‘‘તિસ્સે સિક્ખસ્સુ સિક્ખાય, મા તં યોગા ઉપચ્ચગું;
સબ્બયોગવિસંયુત્તા, ચર લોકે અનાસવા’’તિ.

... તિસ્સા થેરી....

૫. અઞ્ઞતરાતિસ્સાથેરીગાથા

૫. ‘‘તિસ્સે યુઞ્જસ્સુ ધમ્મેહિ, ખણો તં મા ઉપચ્ચગા;

ખણાતીતા હિ સોચન્તિ, નિરયમ્હિ સમપ્પિતા’’તિ.

... અઞ્ઞતરા તિસ્સા થેરી....

૬. ધીરાથેરીગાથા

૬. **‘‘ધીરે નિરોધં ફુસેહિ [ફુસ્સેહિ (સી॰)], સઞ્ઞાવૂપસમં સુખં;**
આરાધયાહિ નિબ્બાનં, યોગક્ખેમમનુત્તર’’ન્તિ [યોગક્ખેમં અનુત્તરન્તિ (સી॰ સ્યા॰)].

... ધીરા થેરી....

૭. વીરાથેરીગાથા

૭. ‘‘વીરા વીરેહિ [ધીરા ધીરેહિ (ક॰)] ધમ્મેહિ, ભિક્ખુની ભાવિતિન્દ્રિયા;
ધારેહિ અન્તિમં દેહં, જેત્વા મારં સવાહિનિ’’ન્તિ [સવાહનન્તિ (ક॰)].

... વીરા થેરી....

૮. મિત્તાથેરીગાથા

૮. ‘‘સદ્ધાય પબ્બજિત્વાન, મિત્તે મિત્તરતા ભવ;
ભાવેહિ કુસલે ધમ્મે, યોગક્ખેમસ્સ પત્તિયા’’તિ.

... મિત્તા થેરી....

૯. ભદ્રાથેરીગાથા

૯. ‘‘સદ્ધાય પબ્બજિત્વાન, ભદ્રે ભદ્રરતા ભવ;
ભાવેહિ કુસલે ધમ્મે, યોગક્ખેમમનુત્તર’’ન્તિ.

... ભદ્રા થેરી....

૧૦. ઉપસમાથેરીગાથા

૧૦. ‘‘ઉપસમે તરે ઓઘં, મચ્ચુધેય્યં સુદુત્તરં;
ધારેહિ અન્તિમં દેહં, જેત્વા મારં સવાહન’’ન્તિ.

... ઉપસમા થેરી....

૧૧. મુત્તાથેરીગાથા

૧૧. ‘‘સુમુત્તા સાધુમુત્તામ્હિ, તીહિ ખુજ્જેહિ મુત્તિયા;

ઉદુક્ખલેન મુસલેન, પતિના ખુજ્જકેન ચ;
મુત્તામ્હિ જાતિમરણા, ભવનેત્તિ સમૂહતા’’તિ.

... મુત્તા થેરી....

૧૨. ધમ્મદિન્નાથેરીગાથા

૧૨. ‘‘છન્દજાતા અવસાયી, મનસા ચ ફુટા [ફુટ્ઠા (સ્યા॰), ફુઠા (સી॰ અટ્ઠ॰)] સિયા;
કામેસુ અપ્પટિબદ્ધચિત્તા [અપ્પટિબન્ધચિત્તા (ક॰)], **ઉદ્ધંસોતાતિ** વુચ્ચતી’’તિ [ઉદ્ધંસોતા વિમુચ્ચતીતિ (સી॰ પી॰)].

... ધમ્મદિન્ના થેરી....

૧૩.વિસાખાથેરીગાથા

૧૩. ‘‘કરોથ બુદ્ધસાસનં, યં કત્વા નાનુતપ્પતિ;
ખિપ્પં પાદાનિ ધોવિત્વા, એકમન્તે નિસીદથા’’તિ.

... વિસાખા થેરી....

૧૪.સુમનાથેરીગાથા

૧૪. ‘‘ધાતુયો દુક્ખતો દિસ્વા, મા જાતિં પુનરાગમિ;
ભવે છન્દં વિરાજેત્વા, ઉપસન્તા ચરિસ્સસી’’તિ.

... સુમના થેરી....

૧૫. ઉત્તરાથેરીગાથા

૧૫. ‘‘કાયેન સંવુતા આસિં, વાચાય ઉદ ચેતસા;
સમૂલં તણ્હમબ્બુય્હ, સીતિભૂતામ્હિ નિબ્બુતા’’તિ.

... ઉત્તરા થેરી....

૧૬. વુડ્ઢપબ્બજિતસુમનાથેરીગાથા

૧૬. ‘‘સુખં ત્વં વુડ્ઢિકે સેહિ, કત્વા ચોળેન પારુતા;
ઉપસન્તો હિ તે રાગો, સીતિભૂતાસિ નિબ્બુતા’’તિ.

... સુમના વુડ્ઢપબ્બજિતા થેરી....

૧૭. ધમ્માથેરીગાથા

૧૭. ‘‘પિણ્ડપાતં ચરિત્વાન, દણ્ડમોલુબ્ભ દુબ્બલા;
વેધમાનેહિ ગત્તેહિ, તત્થેવ નિપતિં છમા;
દિસ્વા આદીનવં કાયે, અથ ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે’’તિ.

... ધમ્મા થેરી....

૧૮. સઙ્ઘાથેરીગાથા

૧૮. ‘‘હિત્વા ઘરે પબ્બજિત્વા [પબ્બજિતા (સી॰ અટ્ઠ॰)], હિત્વા પુત્તં પસું પિયં;
હિત્વા રાગઞ્ચ દોસઞ્ચ, અવિજ્જઞ્ચ વિરાજિય;
સમૂલં તણ્હમબ્બુય્હ, ઉપસન્તામ્હિ નિબ્બુતા’’તિ.

... સઙ્ઘા થેરી....

એકકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૨. દુકનિપાતો

૧. અભિરૂપનન્દાથેરીગાથા

૧૯. [અપ॰ થેરી ૨.૪.૧૫૭ અપદાનેપિ] ‘‘આતુરં અસુચિં પૂતિં, પસ્સ નન્દે સમુસ્સયં;
અસુભાય ચિત્તં ભાવેહિ, એકગ્ગં સુસમાહિતં.

૨૦. ‘‘અનિમિત્તઞ્ચ ભાવેહિ, માનાનુસયમુજ્જહ;
તતો માનાભિસમયા, ઉપસન્તા ચરિસ્સસી’’તિ.

ઇત્થં સુદં ભગવા અભિરૂપનન્દં સિક્ખમાનં ઇમાહિ ગાથાહિ અભિણ્હં ઓવદતીતિ [ઇત્થં સુદં ભગવા અભિરૂપનન્દં સિક્ખમાનં ઇમાહિ ગાથાહિ અભિણ્હં ઓવદતીતિ (ક॰)].

૨. જેન્તાથેરીગાથા

૨૧. ‘‘યે ઇમે સત્ત બોજ્ઝઙ્ગા, મગ્ગા નિબ્બાનપત્તિયા;
ભાવિતા તે મયા સબ્બે, યથા બુદ્ધેન દેસિતા.

૨૨. ‘‘દિટ્ઠો હિ મે સો ભગવા, અન્તિમોયં સમુસ્સયો;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

ઇત્થં સુદં જેન્તા થેરી ગાથાયો અભાસિત્થાતિ.

૩. સુમઙ્ગલમાતાથેરીગાથા

૨૩. ‘‘સુમુત્તિકા સુમુત્તિકા [સુમુત્તિકે સુમુત્તિકે (સી॰), સુમુત્તિકે સુમુત્તિકા (સ્યા॰ ક॰)], સાધુમુત્તિકામ્હિ મુસલસ્સ;
અહિરિકો મે છત્તકં વાપિ, ઉક્ખલિકા મે દેડ્ડુભં વાતિ.

૨૪. ‘‘રાગઞ્ચ અહં દોસઞ્ચ, ચિચ્ચિટિ ચિચ્ચિટીતિ વિહનામિ;
સા રુક્ખમૂલમુપગમ્મ, અહો સુખન્તિ સુખતો ઝાયામી’’તિ.

... સુમઙ્ગલમાતા થેરી [અઞ્ઞતરા થેરી ભિક્ખુની અપઞ્ઞાતા (સ્યા॰ ક॰)].

૪. અડ્ઢકાસિથેરીગાથા

૨૫. ‘‘યાવ કાસિજનપદો, સુઙ્કો મે તત્થકો અહુ;
તં કત્વા નેગમો અગ્ઘં, અડ્ઢેનગ્ઘં ઠપેસિ મં.

૨૬. ‘‘અથ નિબ્બિન્દહં રૂપે, નિબ્બિન્દઞ્ચ વિરજ્જહં;

મા પુન જાતિસંસારં, સન્ધાવેય્યં પુનપ્પુનં;
તિસ્સો વિજ્જા સચ્છિકતા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન''ન્તિ.

... અટ્ઠકાસિ થેરી....

૫. ચિત્તાથેરીગાથા

૨૭. ''કિઞ્ચાપિ ખોમ્હિ કિસિકા, ગિલાના બાળ્હદુબ્બલા;
દણ્ડમોલુબ્ભ ગચ્છામિ, પબ્બતં અભિરૂહિય.

૨૮. ''સઙ્ઘાટિં નિક્ખિપિત્વાન, પત્તકઞ્ચ નિકુજ્જિય;
સેલે ખમ્ભેસિમત્તાનં, તમોખન્ધં પદાલિયા''તિ.

... ચિત્તા થેરી....

૬. મેત્તિકાથેરીગાથા

૨૯. ''કિઞ્ચાપિ ખોમ્હિ દુક્ખિતા, દુબ્બલા ગતયોબ્બના;
દણ્ડમોલુબ્ભ ગચ્છામિ, પબ્બતં અભિરૂહિય.

૩૦. ''નિક્ખિપિત્વાન સઙ્ઘાટિં, પત્તકઞ્ચ નિકુજ્જિય;
નિસિન્ના ચમ્હિ સેલમ્હિ, અથ ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન''ન્તિ.

... મેત્તિકા થેરી....

૭. મિત્તાથેરીગાથા

૩૧. ''ચાતુદ્દસિં પઞ્ચદસિં, યા ચ પક્ખસ્સ અટ્ઠમી;
પાટિહારિયપક્ખઞ્ચ, અટ્ઠઙ્ગસુસમાગતં.

૩૨. ''ઉપોસથં ઉપાગચ્છિં, દેવકાયાભિનન્દિની;
સાજ્જ એકેન ભત્તેન, મુણ્ડા સઙ્ઘાટિપારુતા;
દેવકાયં ન પત્થેહં, વિનેય્ય હદયે દર''ન્તિ.

... મિત્તા થેરી....

૮. અભયમાતુથેરીગાથા

૩૩. ''ઉદ્ધં પાદતલા અમ્મ, અધો વે કેસમત્થકા;
પચ્ચવેક્ખસ્સુમં કાયં, અસુચિં પૂતિગન્ધિકં.

૩૪. ‘‘એવં વિહરમાનાય, સબ્બો રાગો સમૂહતો;
પરિળાહો સમુચ્છિન્નો, સીતિભૂતામ્હિ નિબ્બુતા’’તિ.

... અભયમાતુ થેરી....

૯. અભયાથેરીગાથા

૩૫. ‘‘અભયે ભિદુરો કાયો, યત્થ સતા પુથુજ્જના;
નિક્ખિપિસ્સામિમં દેહં, સમ્પજાના સતીમતી.

૩૬. ‘‘બહૂહિ દુક્ખધમ્મેહિ, અપ્પમાદરતાય મે;
તણ્હક્ખયો અનુપ્પત્તો, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... અભયા થેરી....

૧૦. સામાથેરીગાથા

૩૭. ‘‘ચતુક્ખત્તું પઞ્ચક્ખત્તું, વિહારા ઉપનિક્ખમિં;
અલદ્ધા ચેતસો સન્તિં, ચિત્તે અવસવત્તિની;
તસ્સા મે અટ્ઠમી રત્તિ, યતો તણ્હા સમૂહતા.

૩૮. ‘‘બહૂહિ દુક્ખધમ્મેહિ, અપ્પમાદરતાય મે;
તણ્હક્ખયો અનુપ્પત્તો, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... સામા થેરી....

દુકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૩. તિકનિપાતો

૧. અપરાસામાથેરીગાથા

૩૯. ‘‘પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ , યતો પબ્બજિતાય મે;
નાભિજાનામિ ચિત્તસ્સ, સમં લદ્ધં કુદાચનં.

૪૦. ‘‘અલદ્ધા ચેતસો સન્તિં, ચિત્તે અવસવત્તિની;
તતો સંવેગમાપાદિં, સરિત્વા જિનસાસનં.

૪૧. ‘‘બહૂહિ દુક્ખધમ્મેહિ, અપ્પમાદરતાય મે;
તણ્હક્ખયો અનુપ્પત્તો, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં;
અજ્જ મે સત્તમી રત્તિ, યતો તણ્હા વિસોસિતા’’તિ.

… અપરા સામા થેરી….

૨. ઉત્તમાથેરીગાથા

૪૨. ‘‘ચતુક્ખત્તું પઞ્ચક્ખત્તું, વિહારા ઉપનિક્ખમિં;
અલદ્ધા ચેતસો સન્તિં, ચિત્તે અવસવત્તિની.

૪૩. ‘‘સા ભિક્ખુનિં ઉપગચ્છિં, યા મે સદ્ધાયિકા અહુ;
સા મે ધમ્મમદેસેસિ, ખન્ધાયતનધાતુયો.

૪૪. ‘‘તસ્સા ધમ્મં સુણિત્વાન, યથા મં અનુસાસિ સા;
સત્તાહં એકપલ્લઙ્કેન, નિસીદિં પીતિસુખસમપ્પિતા [નિસીદિં સુખસમપ્પિતા (સી॰)];
અટ્ઠમિયા પાદે પસારેસિં, તમોખન્ધં પદાલિયા’’તિ.

… ઉત્તમા થેરી….

૩. અપરાઉત્તમાથેરીગાથા

૪૫. ‘‘યે ઇમે સત્ત બોજ્ઝઙ્ગા, મગ્ગા નિબ્બાનપત્તિયા;
ભાવિતા તે મયા સબ્બે, યથા બુદ્ધેન દેસિતા.

૪૬. ‘‘સુઞ્ઞતસ્સાનિમિત્તસ્સ, લાભિનીહં યદિચ્છકં;
ઓરસા ધીતા બુદ્ધસ્સ, નિબ્બાનાભિરતા સદા.

૪૭. ‘‘સબ્બે કામા સમુચ્છિન્ના, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;

વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો’’તિ.

... અપરા ઉત્તમા થેરી....

૪. દન્તિકાથેરીગાથા

૪૮. ‘‘દિવાવિહારા નિક્ખમ્મ, ગિજ્ઝકૂટમ્હિ પબ્બતે;
નાગં ઓગાહમુત્તિણ્ણં, નદીતીરમ્હિ અદ્દસં.

૪૯. ‘‘પુરિસો અઙ્કુસમાદાય, ‘દેહિ પાદ’ન્તિ યાચતિ;
નાગો પસારયી પાદં, પુરિસો નાગમારુહિ.

૫૦. ‘‘દિસ્વા અદન્તં દમિતં, મનુસ્સાનં વસં ગતં;
તતો ચિત્તં સમાધેસિં, ખલુ તાય વનં ગતા’’તિ.

... દન્તિકા થેરી....

૫. ઉબ્બિરિથેરીગાથા

૫૧. ‘‘અમ્મ જીવાતિ વનમ્હિ કન્દસિ, અત્તાનં અધિગચ્છ ઉબ્બિરિ;
ચુલ્લાસીતિસહસ્સાનિ [ચૂળાસીતિસહસ્સાનિ (સી॰)], સબ્બા જીવસનામિકા;
એતમ્હાળાહને દડ્ઢા, તાસં કમનુસોચસિ.

૫૨. ‘‘અબ્બહી [અબ્બુતી (સ્યા॰), અબ્બુળ્હં (ક॰)] વત મે સલ્લં, દુદ્દસં હદયસ્સિતં [હદયનિસ્સિતં (સી॰ સ્યા॰)];
યં મે સોકપરેતાય, ધીતુસોકં બ્યપાનુદિ.

૫૩. ‘‘સાજ્જ અબ્બૂળ્હસલ્લાહં, નિચ્છાતા પરિનિબ્બુતા;
બુદ્ધં ધમ્મઞ્ચ સઙ્ઘઞ્ચ, ઉપેમિ સરણં મુનિ’’ન્તિ.

... ઉબ્બિરી થેરી....

૬. સુક્કાથેરીગાથા

૫૪. ‘‘કિંમે કતા રાજગહે મનુસ્સા, મધું પીતાવ [મધુપીતાવ (સી॰)] અચ્છરે;
યે સુક્કં ન ઉપાસન્તિ, દેસેન્તિં બુદ્ધસાસનં.

૫૫. ‘‘તઞ્ચ અપ્પટિવાનીયં, અસેચનકમોજવં;
પિવન્તિ મઞ્ઞે સપ્પઞ્ઞા, વલાહકમિવદ્ધગૂ.

૫૬. ‘‘સુક્કા સુક્કેહિ ધમ્મેહિ, વીતરાગા સમાહિતા;

ધારેતિ અન્તિમં દેહં, જેત્વા મારં સવાહન''ન્તિ.

... સુક્કા થેરી....

૭. સેલાથેરીગાથા

૫૭. ''નત્થિ નિસ્સરણં લોકે, કિં વિવેકેન કાહસિ;
ભુઞ્જાહિ કામરતિયો, માહુ પચ્છાનુતાપિની''.

૫૮. ''સત્તિસૂલૂપમા કામા, ખન્ધાસં અધિકુટ્ટના;
યં ત્વં 'કામરતિં' બ્રૂસિ, 'અરતી' દાનિ સા મમ.

૫૯. ''સબ્બત્થ વિહતા નન્દી [નન્દિ (સી॰ સ્યા॰)], તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તકા''તિ.

... સેલા થેરી....

૮. સોમાથેરીગાથા

૬૦. ''યં તં ઇસીહિ પત્તબ્બં, ઠાનં દુરભિસમ્ભવં;
ન તં દ્વઙ્ગુલપઞ્ઞાય, સક્કા પપ્પોતુમિત્થિયા''.

૬૧. ''ઇત્થિભાવો નો કિં કયિરા, ચિત્તમ્હિ સુસમાહિતે;
ઞાણમ્હિ વત્તમાનમ્હિ, સમ્મા ધમ્મં વિપસ્સતો.

૬૨. ''સબ્બત્થ વિહતા નન્દી, તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તકા''તિ.

... સોમા થેરી....

તિકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૪. ચતુક્કનિપાતો

૧. ભદ્દાકાપિલાનીથેરીગાથા

૬૩. ‘‘પુત્તો બુદ્ધસ્સ દાયાદો, કસ્સપો સુસમાહિતો;
પુબ્બેનિવાસં યોવેદિ, સગ્ગાપાયઞ્ચ પસ્સતિ.

૬૪. ‘‘અથો જાતિક્ખયં પત્તો, અભિઞ્ઞાવોસિતો મુનિ;
એતાહિ તીહિ વિજ્જાહિ, તેવિજ્જો હોતિ બ્રાહ્મણો.

૬૫. ‘‘તથેવ ભદ્દા કાપિલાની, તેવિજ્જા મચ્ચુહાયિની;
ધારેતિ અન્તિમં દેહં, જેત્વા મારં સવાહનં.

૬૬. ‘‘દિસ્વા આદીનવં લોકે, ઉભો પબ્બજિતા મયં;
ત્યમ્હ ખીણાસવા દન્તા, સીતિભૂતમ્હ નિબ્બુતા’’તિ.

… ભદ્દા કાપિલાની થેરી….

ચતુક્કનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૫. પઞ્ચકનિપાતો

૧. અઞ્ઞતરાથેરીગાથા

૬૭. ‘‘પણ્ણવીસતિવસ્સાનિ , યતો પબ્બજિતા અહં;
નાચ્છરાસઙ્ઘાતમત્તમ્પિ, ચિત્તસ્સૂપસમજ્ઝગં.

૬૮. ‘‘અલદ્ધા ચેતસો સન્તિં, કામરાગેનવસ્સુતા;
બાહા પગ્ગય્હ કન્દન્તી, વિહારં પાવિસિં અહં.

૬૯. ‘‘સા ભિક્ખુનિં ઉપાગચ્છિં, યા મે સદ્ધાયિકા અહુ;
સા મે ધમ્મમદેસેસિ, ખન્ધાયતનધાતુયો.

૭૦. ‘‘તસ્સા ધમ્મં સુણિત્વાન, એકમન્તે ઉપાવિસિં;
પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં.

૭૧. ‘‘ચેતોપરિચ્ચઞાણઞ્ચ [ચેતોપરિયઞાણઞ્ચ (ક॰)], સોતધાતુ વિસોધિતા;
ઇદ્ધીપિ મે સચ્છિકતા, પત્તો મે આસવક્ખયો;
છળભિઞ્ઞા [છ મેભિઞ્ઞા (સ્યા॰ ક॰)] સચ્છિકતા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

... અઞ્ઞતરા થેરી ....

૨. વિમલાથેરીગાથા

૭૨. ‘‘મત્તા વણ્ણેન રૂપેન, સોભગ્ગેન યસેન ચ;
યોબ્બનેન ચુપત્થદ્ધા, અઞ્ઞાસમતિમઞ્ઞિહં.

૭૩. ‘‘વિભૂસેત્વા ઇમં કાયં, સુચિત્તં બાલલાપનં;
અટ્ઠાસિં વેસિદ્વારમ્હિ, લુદ્દો પાસમિવોડ્ડિય.

૭૪. ‘‘પિલન્ધનં વિદંસેન્તી, ગુય્હં પકાસિકં બહું;
અકાસિં વિવિધં માયં, ઉજ્જગ્ઘન્તી બહું જનં.

૭૫. ‘‘સાજ્જ પિણ્ડં ચરિત્વાન, મુણ્ડા સઙ્ઘાટિપારુતા;
નિસિન્ના રુક્ખમૂલમ્હિ, અવિતક્કસ્સ લાભિની.

૭૬. ‘‘સબ્બે યોગા સમુચ્છિન્ના, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;
ખેપેત્વા આસવે સબ્બે, સીતિભૂતામ્હિ નિબ્બુતા’’તિ.

... વિમલા પુરાણગણિકા થેરી....

૩. સીહાથેરીગાથા

૭૭. “અયોનિસો મનસિકારા, કામરાગેન અટ્ટિતા;
અહોસિં ઉદ્ધતા પુબ્બે, ચિત્તે અવસવત્તિની.

૭૮. “પરિયુટ્ઠિતા ક્લેસેહિ, સુભસઞ્ઞાનુવત્તિની;
સમં ચિત્તસ્સ ન લભિં, રાગચિત્તવસાનુગા.

૭૯. “કિસા પણ્ડુ વિવણ્ણા ચ, સત્ત વસ્સાનિ ચારિહં;
નાહં દિવા વા રત્તિં વા, સુખં વિન્દિં સુદુક્ખિતા.

૮૦. “તતો રજ્જું ગહેત્વાન, પાવિસિં વનમન્તરં;
વરં મે ઇધ ઉબ્બન્ધં, યઞ્ચ હીનં પુનાચરે.

૮૧. “દળ્હપાસં [દળ્હં પાસં (સી॰)] કરિત્વાન, રુક્ખસાખાય બન્ધિય;
પક્ખિપિં પાસં ગીવાયં, અથ ચિત્તં વિમુચ્ચિ મે”તિ.

... સીહા થેરી....

૪. સુન્દરીનન્દાથેરીગાથા

૮૨. “આતુરં અસુચિં પૂતિં, પસ્સ નન્દે સમુસ્સયં;
અસુભાય ચિત્તં ભાવેહિ, એકગ્ગં સુસમાહિતં.

૮૩. “યથા ઇદં તથા એતં, યથા એતં તથા ઇદં;
દુગ્ગન્ધં પૂતિકં વાતિ, બાલાનં અભિનન્દિતં.

૮૪. “એવમેતં અવેક્ખન્તી, રત્તિન્દિવમતન્દિતા;
તતો સકાય પઞ્ઞાય, અભિનિબ્બિજ્ઝ [અભિનિબ્બિજ્જ (સી॰ સ્યા॰)] દક્ખિસં.

૮૫. “તસ્સા મે અપ્પમત્તાય, વિચિનન્તિયા યોનિસો;
યથાભૂતં અયં કાયો, દિટ્ઠો સન્તરબાહિરો.

૮૬. “અથ નિબ્બિન્દહં કાયે, અજ્ઝત્તઞ્ચ વિરજ્જહં;
અપ્પમત્તા વિસંયુત્તા, ઉપસન્તામ્હિ નિબ્બુતા”તિ.

... સુન્દરીનન્દા થેરી....

૫. નન્દુત્તરાથેરીગાથા

૮૭. ‘‘અગ્ગિં ચન્દઞ્ચ સૂરિયઞ્ચ, દેવતા ચ નમસ્સિહં;
નદીતિત્થાનિ ગન્ત્વાન, ઉદકં ઓરુહામિહં.

૮૮. ‘‘બહૂવતસમાદાના , અડ્ઢં સીસસ્સ ઓલિખિં;
છમાય સેય્યં કપ્પેમિ, રત્તિં ભત્તં ન ભુઞ્જહં.

૮૯. ‘‘વિભૂસામણ્ડનરતા, ન્હાપનુચ્છાદનેહિ ચ;
ઉપકાસિં ઇમં કાયં, કામરાગેન અટ્ટિતા.

૯૦. ‘‘તતો સદ્ધં લભિત્વાન, પબ્બજિં અનગારિયં;
દિસ્વા કાયં યથાભૂતં, કામરાગો સમૂહતો.

૯૧. ‘‘સબ્બે ભવા સમુચ્છિન્ના, ઇચ્છા ચ પત્થનાપિ ચ;
સબ્બયોગવિસંયુત્તા, સન્તિં પાપુણિ ચેતસો’’તિ.

… નન્દુત્તરા થેરી….

૬. મિત્તાકાળીથેરીગાથા

૯૨. ‘‘સદ્ધાય પબ્બજિત્વાન, અગારસ્માનગારિયં;
વિચરિંહં તેન તેન, લાભસક્કારઉસ્સુકા.

૯૩. ‘‘રિઞ્ચિત્વા પરમં અત્થં, હીનમત્થં અસેવિહં;
કિલેસાનં વસં ગન્ત્વા, સામઞ્ઞત્થં ન બુજ્ઝિહં.

૯૪. ‘‘તસ્સા મે અહુ સંવેગો, નિસિન્નાય વિહારકે;
ઉમ્મગ્ગપટિપન્નામ્હિ, તણ્હાય વસમાગતા.

૯૫. ‘‘અપ્પકં જીવિતં મય્હં, જરા બ્યાધિ ચ મદ્દતિ;
પુરાયં ભિજ્જતિ [જરાય ભિજ્જતે (સી॰)] કાયો, ન મે કાલો પમજ્જિતું.

૯૬. ‘‘યથાભૂતમવેક્ખન્તી, ખન્ધાનં ઉદયબ્બયં;
વિમુત્તચિત્તા ઉટ્ઠાસિં, કતં બુદ્ધસ્સ સાસન’’ન્તિ.

… મિત્તા કાળી થેરી….

૭. સકુલાથેરીગાથા

૯૭. ‘‘અગારસ્મિં વસન્તીહં, ધમ્મં સુત્વાન ભિક્ખુનો;
અદ્દસં વિરજં ધમ્મં, નિબ્બાનં પદમચ્ચુતં.

૯૮. ''સાહં પુત્તં ધીતરઞ્ચ, ધનધઞ્ઞઞ્ચ છડ્ડિય;
કેસે છેદાપયિત્વાન, પબ્બજિં અનગારિયં.

૯૯. ''સિક્ખમાના અહં સન્તી, ભાવેન્તી મગ્ગમઞ્જસં;
પહાસિં રાગદોસઞ્ચ, તદેકટ્ઠે ચ આસવે.

૧૦૦.''ભિક્ખુની ઉપસમ્પજ્જ, પુબ્બજાતિમનુસ્સરિં;
દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં [વિસોધિતં દિબ્બચક્ખુ (સી॰)], વિમલં સાધુભાવિતં.

૧૦૧.''સઙ્ખારે પરતો દિસ્વા, હેતુજાતે પલોકિતે [પલોકિને (ક॰)];
પહાસિં આસવે સબ્બે, સીતિભૂતામ્હિ નિબ્બુતા''તિ.

... સકુલા થેરી....

૮. સોણાથેરીગાથા

૧૦૨.''દસ પુત્તે વિજાયિત્વા, અસ્મિં રૂપસમુસ્સયે;
તતોહં દુબ્બલા જિણ્ણા, ભિક્ખુનિં ઉપસઙ્કમિં.

૧૦૩.''સા મે ધમ્મમદેસેસિ, ખન્ધાયતનધાતુયો;
તસ્સા ધમ્મં સુણિત્વાન, કેસે છેત્વાન પબ્બજિં.

૧૦૪.''તસ્સા મે સિક્ખમાનાય, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં;
પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, યત્થ મે વુસિતં પુરે.

૧૦૫.''અનિમિત્તઞ્ચ ભાવેમિ, એકગ્ગા સુસમાહિતા;
અનન્તરાવિમોક્ખાસિં, અનુપાદાય નિબ્બુતા.

૧૦૬.''પઞ્ચક્ખન્ધા પરિઞ્ઞાતા, તિટ્ઠન્તિ છિન્નમૂલકા;
ધિ તવત્થુ જરે જમ્મે, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો''તિ.

... સોણા થેરી....

૯. ભદ્દાકુણ્ડલકેસાથેરીગાથા

૧૦૭.''લૂનકેસી પઙ્કધરી, એકસાટી પુરે ચરિં;
અવજ્જે વજ્જમતિની, વજ્જે ચાવજ્જદસ્સિની.

૧૦૮.''દિવાવિહારા નિક્ખમ્મ, ગિજ્ઝકૂટમ્હિ પબ્બતે;
અદ્દસં વિરજં બુદ્ધં, ભિક્ખુસઙ્ઘપુરક્ખતં.

૧૦૯.“નિહચ્ચ જાણું વન્દિત્વા, સમ્મુખા અઞ્જલિં અકં;
'એહિ ભદ્દે'તિ મં અવચ, સા મે આસૂપસમ્પદા.

૧૧૦.“ચિણ્ણા અઙ્ગા ચ મગધા, વજ્જી કાસી ચ કોસલા;
અનણા પણ્ણાસવસ્સાનિ, રટ્ઠપિણ્ડં અભુઞ્જહં.

૧૧૧.“પુઞ્ઞં વત પસવિ બહું, સપ્પઞ્ઞો વતાયં ઉપાસકો;
યો ભદ્દાય ચીવરં અદાસિ, વિપ્પમુત્તાય સબ્બગન્થેહી”તિ.

... ભદ્દા કુણ્ડલકેસા થેરી....

૧૦. પટાચારાથેરીગાથા

૧૧૨.“નઙ્ગલેહિ કસં ખેત્તં, બીજાનિ પવપં છમા;
પુત્તદારાનિ પોસેન્તા, ધનં વિન્દન્તિ માણવા.

૧૧૩.“કિમહં સીલસમ્પન્ના, સત્થુસાસનકારિકા;
નિબ્બાનં નાધિગચ્છામિ, અકુસીતા અનુદ્ધતા.

૧૧૪.“પાદે પક્ખાલયિત્વાન, ઉદકેસુ કરોમહં;
પાદોદકઞ્ચ દિસ્વાન, થલતો નિન્નમાગતં.

૧૧૫.“તતો ચિત્તં સમાધેસિં, અસ્સં ભદ્રંવજાનિયં;
તતો દીપં ગહેત્વાન, વિહારં પાવિસિં અહં;
સેય્યં ઓલોકયિત્વાન, મઞ્ચકમ્હિ ઉપાવિસિં.

૧૧૬.“તતો સૂચિં ગહેત્વાન, વટ્ટિં ઓકસ્સયામહં;
પદીપસ્સેવ નિબ્બાનં, વિમોક્ખો અહુ ચેતસો”તિ.

... પટાચારા થેરી....

૧૧. તિંસમત્તાથેરીગાથા

૧૧૭.“‘મુસલાનિ ગહેત્વાન, ધઞ્ઞં કોટ્ટેન્તિ માણવા [માનવા (સી॰)];
પુત્તદારાનિ પોસેન્તા, ધનં વિન્દન્તિ માણવા.

૧૧૮.“‘કરોથ બુદ્ધસાસનં, યં કત્વા નાનુતપ્પતિ;
ખિપ્પં પાદાનિ ધોવિત્વા, એકમન્તે નિસીદથ;
ચેતોસમથમનુયુત્તા, કરોથ બુદ્ધસાસનં'.

૧૧૯.“તસ્સા તા [તં (સી॰)] વચનં સુત્વા, પટાચારાય સાસનં;
પાદે પક્ખાલયિત્વાન, એકમન્તં ઉપાવિસું;
ચેતોસમથમનુયુત્તા, અકંસુ બુદ્ધસાસનં.

૧૨૦.“રત્તિયા પુરિમે યામે, પુબ્બજાતિમનુસ્સરું;
રત્તિયા મજ્ઝિમે યામે, દિબ્બચક્ખું વિસોધયું;
રત્તિયા પચ્છિમે યામે, તમોખન્ધં પદાલયું.

૧૨૧.“ઉટ્ઠાય પાદે વન્દિંસુ, ‘કતા તે અનુસાસની;
ઇન્દંવ દેવા તિદસા, સઙ્ગામે અપરાજિતં;
પુરક્ખત્વા વિહસ્સામ [વિહરામ (સી॰), વિહરિસ્સામ (સ્યા॰)], તેવિજ્જામ્હ અનાસવા’”તિ.

ઇત્થં સુદં તિંસમત્તા થેરી ભિક્ખુનિયો પટાચારાય સન્તિકે અઞ્ઞં બ્યાકરિંસૂતિ.

૧૨. ચન્દાથેરીગાથા

૧૨૨.“દુગ્ગતાહં પુરે આસિં, વિધવા ચ અપુત્તિકા;
વિના મિત્તેહિ ઞાતીહિ, ભત્તચોળસ્સ નાધિગં.

૧૨૩.“પત્તં દણ્ડઞ્ચ ગણ્હિત્વા, ભિક્ખમાના કુલા કુલં;
સીતુણ્હેન ચ ડય્હન્તી, સત્ત વસ્સાનિ ચારિહં.

૧૨૪.“ભિક્ખુનિં પુન દિસ્વાન, અન્નપાનસ્સ લાભિનિં;
ઉપસઙ્કમ્મ અવોચં [અવોચિં (ક॰)], ‘પબ્બજ્જં અનગારિયં’.

૧૨૫.“સા ચ મં અનુકમ્પાય, પબ્બાજેસિ પટાચારા;
તતો મં ઓવદિત્વાન, પરમત્થે નિયોજયિ.

૧૨૬.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, અકાસિં અનુસાસનિં;
અમોઘો અય્યાયોવાદો, તેવિજ્જામ્હિ અનાસવા”તિ.

... ચન્દા થેરી....

પઞ્ચકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૬. છક્કનિપાતો

૧. પઞ્ચસતમત્તાથેરીગાથા

૧૨૭.“યસ્સ મગ્ગં ન જાનાસિ, આગતસ્સ ગતસ્સ વા;
તં કુતો ચાગતં સત્તં [સન્તં (સી॰), પુત્તં (સ્યા॰)], ‘મમ પુત્તો’તિ રોદસિ.

૧૨૮.“મગ્ગઞ્ચ ખોસ્સ [ખો’થ (સ્યા॰ ક॰)] જાનાસિ, આગતસ્સ ગતસ્સ વા;
ન નં સમનુસોચેસિ, એવંધમ્મા હિ પાણિનો.

૧૨૯.“અયાચિતો તતાગચ્છિ, નાનુઞ્ઞાતો [અનનુઞ્ઞાતો (સી॰ સ્યા॰)] ઇતો ગતો;
કુતોચિ નૂન આગન્ત્વા, વસિત્વા કતિપાહકં;
ઇતોપિ અઞ્ઞેન ગતો, તતોપઞ્ઞેન ગચ્છતિ.

૧૩૦.“પેતો મનુસ્સરૂપેન, સંસરન્તો ગમિસ્સતિ;
યથાગતો તથા ગતો, કા તત્થ પરિદેવના”.

૧૩૧.“અબ્બહી [અબ્બુય્હં (સ્યા॰)] વત મે સલ્લં, દુદ્દસં હદયસ્સિતં;
યા મે સોકપરેતાય, પુત્તસોકં બ્યપાનુદિ.

૧૩૨.“સાજ્જ અબ્બૂળ્હસલ્લાહં, નિચ્છાતા પરિનિબ્બુતા;
બુદ્ધં ધમ્મઞ્ચ સઙ્ઘઞ્ચ, ઉપેમિ સરણં મુનિં”.

ઇત્થં સુદં પઞ્ચસતમત્તા થેરી ભિક્ખુનિયો…પે॰….

૨. વાસેટ્ઠીથેરીગાથા

૧૩૩.“પુત્તસોકેનહં અટ્ટા, ખિત્તચિત્તા વિસઞ્ઞિની;
નગ્ગા પકિણ્ણકેસી ચ, તેન તેન વિચારિહં.

૧૩૪.“વીથિ [વસિં (સી॰)] સઙ્કારકૂટેસુ, સુસાને રથિયાસુ ચ;
અચરિં તીણિ વસ્સાનિ, ખુપ્પિપાસાસમપ્પિતા.

૧૩૫.“અથદ્દસાસિં સુગતં, નગરં મિથિલં પતિ [ગતં (ક॰)];
અદન્તાનં દમેતારં, સમ્બુદ્ધમકુતોભયં.

૧૩૬.“સચિત્તં પટિલદ્ધાન, વન્દિત્વાન ઉપાવિસિં;
સો મે ધમ્મમદેસેસિ, અનુકમ્પાય ગોતમો.

૧૩૭.“તસ્સ ધમ્મં સુણિત્વાન, પબ્બજિં અનગારિયં;
યુઞ્જન્તી સત્થુવચને, સચ્છાકાસિં પદં સિવં.

૧૩૮.“સબ્બે સોકા સમુચ્છિન્ના, પહીના એતદન્તિકા;
પરિઞ્ઞાતા હિ મે વત્થૂ, યતો સોકાન સમ્ભવો”તિ.

... વાસેટ્ઠી થેરી....

૩. ખેમાથેરીગાથા

૧૩૯.“દહરા ત્વં રૂપવતી, અહમ્પિ દહરો યુવા;
પઞ્ચઙ્ગિકેન તુરિયેન [તૂરેન (ક॰)], એહિ ખેમે રમામસે”.

૧૪૦.“ઇમિના પૂતિકાયેન, આતુરેન પભઙ્ગુના;
અટ્ટિયામિ હરાયામિ, કામતણ્હા સમૂહતા.

૧૪૧.“સત્તિસૂલૂપમા કામા, ખન્ધાસં અધિકુટ્ટના;
યં ‘ત્વં કામરતિં’ બ્રૂસિ, ‘અરતી’ દાનિ સા મમ.

૧૪૨.“સબ્બત્થ વિહતા નન્દી, તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તક.

૧૪૩.“નક્ખત્તાનિ નમસ્સન્તા, અગ્ગિં પરિચરં વને;
યથાભુચ્ચમજાનન્તા, બાલા સુદ્ધિમમઞ્ઞથ.

૧૪૪.“અહઞ્ચ ખો નમસ્સન્તી, સમ્બુદ્ધં પુરિસુત્તમં;
પમુત્તા [પરિમુત્તા (સી॰ સ્યા॰)] સબ્બદુક્ખેહિ, સત્થુસાસનકારિકા”તિ.

... ખેમા થેરી....

૪. સુજાતાથેરીગાથા

૧૪૫.“અલઙ્કતા સુવસના, માલિની ચન્દનોક્ખિતા;
સબ્બાભરણસઞ્છન્ના, દાસીગણપુરક્ખતા.

૧૪૬.“અન્નં પાનઞ્ચ આદાય, ખજ્જં ભોજ્જં અનપ્પકં;
ગેહતો નિક્ખમિત્વાન, ઉય્યાનમભિહારયિં.

૧૪૭.“તત્થ રમિત્વા કીળિત્વા, આગચ્છન્તી સકં ઘરં;
વિહારં દટ્ઠું પાવિસિં, સાકેતે અઞ્જનં વનં.

૧૪૮.“દિસ્વાન લોકપજ્જોતં, વન્દિત્વાન ઉપાવિસિં;
સો મે ધમ્મમદેસેસિ, અનુકમ્પાય ચક્ખુમા.

૧૪૯.“સુત્વા ચ ખો મહેસિસ્સ, સચ્ચં સમ્પટિવિજ્ઝહં;
તત્થેવ વિરજં ધમ્મં, ફુસયિં અમતં પદં.

૧૫૦.“તતો વિઞ્ઞાતસદ્ધમ્મા, પબ્બજિં અનગારિયં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, અમોઘં બુદ્ધસાસન”ન્તિ.

… સુજાતા થેરી….

૫. અનોપમાથેરીગાથા

૧૫૧.“ઉચ્ચે કુલે અહં જાતા, બહુવિત્તે મહદ્ધને;
વણ્ણરૂપેન સમ્પન્ના, ધીતા મજ્ઝસ્સ [મેઘસ્સ (સી॰), મેઘિસ્સ (સ્યા॰)] અત્રજા.

૧૫૨.“પત્થિતા રાજપુત્તેહિ, સેટ્ઠિપુત્તેહિ ગિજ્ઝિતા [સેટ્ઠિપુત્તેહિ ભિજ્ઝિતા (સી॰)];
પિતુ મે પેસયી દૂતં, દેથ મય્હં અનોપમં.

૧૫૩.“યત્તકં તુલિતા એસા, તુય્હં ધીતા અનોપમા;
તતો અટ્ઠગુણં દસ્સં, હિરઞ્ઞં રતનાનિ ચ.

૧૫૪.“સાહં દિસ્વાન સમ્બુદ્ધં, લોકજેટ્ઠં અનુત્તરં;
તસ્સ પાદાનિ વન્દિત્વા, એકમન્તં ઉપાવિસિં.

૧૫૫.“સો મે ધમ્મમદેસેસિ, અનુકમ્પાય ગોતમો;
નિસિન્ના આસને તસ્મિં, ફુસયિં તતિયં ફલં.

૧૫૬.“તતો કેસાનિ છેત્વાન, પબ્બજિં અનગારિયં;
અજ્જ મે સત્તમી રત્તિ, યતો તણ્હા વિસોસિતા”તિ.

… અનોપમા થેરી….

૬. મહાપજાપતિગોતમીથેરીગાથા

૧૫૭.“બુદ્ધ વીર નમો ત્યત્થુ, સબ્બસત્તાનમુત્તમ;
યો મં દુક્ખા પમોચેસિ, અઞ્ઞઞ્ચ બહુકં જનં.

૧૫૮.“સબ્બદુક્ખં પરિઞ્ઞાતં, હેતુતણ્હા વિસોસિતા;
ભાવિતો અટ્ઠઙ્ગિકો [અરિયટ્ઠઙ્ગિકો (સી॰ ક॰), ભાવિતટ્ઠઙ્ગિકો (સ્યા॰)] મગ્ગો, નિરોધો ફુસિતો મયા.

૧૫૯.“માતા પુત્તો પિતા ભાતા, અય્યકા ચ પુરે અહું;
યથાભુચ્ચમજાનન્તી, સંસરિંહં અનિબ્બિસં.

૧૬૦.“દિટ્ઠો હિ મે સો ભગવા, અન્તિમોયં સમુસ્સયો;
વિક્ખીણો જાતિસંસારો, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો.

૧૬૧.“આરદ્ધવીરિયે પહિતત્તે, નિચ્ચં દળ્હપરક્કમે;
સમગ્ગે સાવકે પસ્સે, એસા બુદ્ધાન વન્દના.

૧૬૨.“બહૂનં [બહુન્નં (સી॰ સ્યા॰)] વત અત્થાય, માયા જનયિ ગોતમં;
બ્યાધિમરણતુન્નાનં, દુક્ખક્ખન્ધં બ્યપાનુદી”તિ.

... મહાપજાપતિગોતમી થેરી....

૭. ગુત્તાથેરીગાથા

૧૬૩.“ગુત્તે યદત્થં પબ્બજ્જા, હિત્વા પુત્તં વસું પિયં;
તમેવ અનુબ્રૂહેહિ, મા ચિત્તસ્સ વસં ગમિ.

૧૬૪.“ચિત્તેન વઞ્ચિતા સત્તા, મારસ્સ વિસયે રતા;
અનેકજાતિસંસારં, સન્ધાવન્તિ અવિદ્દસૂ.

૧૬૫.“કામચ્છન્દઞ્ચ બ્યાપાદં, સક્કાયદિટ્ઠિમેવ ચ;
સીલબ્બતપરામાસં, વિચિકિચ્છઞ્ચ પઞ્ચમં.

૧૬૬.“સંયોજનાનિ એતાનિ, પજહિત્વાન ભિક્ખુની;
ઓરમ્ભાગમનીયાનિ, નયિદં પુનરેહિસિ.

૧૬૭.“રાગં માનં અવિજ્જઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચઞ્ચ વિવજ્જિય;
સંયોજનાનિ છેત્વાન, દુક્ખસ્સન્તં કરિસ્સસિ.

૧૬૮.“ખેપેત્વા જાતિસંસારં, પરિઞ્ઞાય પુનબ્ભવં;
દિટ્ઠેવ ધમ્મે નિચ્છાતા, ઉપસન્તા ચરિસ્સતી”તિ.

... ગુત્તા થેરી....

૮. વિજયાથેરીગાથા

૧૬૯.“ચતુક્ખત્તું પઞ્ચક્ખત્તું, વિહારા ઉપનિક્ખમિં;
અલદ્ધા ચેતસો સન્તિં, ચિત્તે અવસવત્તિની.

૧૭૦.“ભિક્ખુનિં ઉપસઙ્કમ્મ, સક્કચ્ચં પરિપુચ્છહં;
સા મે ધમ્મમદેસેસિ, ધાતુઆયતનાનિ ચ.

૧૭૧.“ચત્તારિ અરિયસચ્ચાનિ, ઇન્દ્રિયાનિ બલાનિ ચ;
બોજ્ઝઙ્ગટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, ઉત્તમત્થસ્સ પત્તિયા.

૧૭૨.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, કરોન્તી અનુસાસનિં;
રત્તિયા પુરિમે યામે, પુબ્બજાતિમનુસ્સરિં.

૧૭૩.“રત્તિયા મજ્ઝિમે યામે, દિબ્બચક્ખું વિસોધયિં;
રત્તિયા પચ્છિમે યામે, તમોખન્ધં પદાલયિં.

૧૭૪.“પીતિસુખેન ચ કાયં, ફરિત્વા વિહરિં તદા;
સત્તમિયા પાદે પસારેસિં, તમોખન્ધં પદાલિયા”તિ.

... વિજયા થેરી....

છક્કનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૭. સત્તકનિપાતો

૧. ઉત્તરાથેરીગાથા

૧૭૫.“‘મુસલાનિ ગહેત્વાન, ધઞ્ઞં કોટ્ટેન્તિ માણવા;
પુત્તદારાનિ પોસેન્તા, ધનં વિન્દન્તિ માણવા.

૧૭૬.“‘ઘટેથ બુદ્ધસાસને, યં કત્વા નાનુતપ્પતિ;
ખિપ્પં પાદાનિ ધોવિત્વા, એકમન્તં નિસીદથ.

૧૭૭.“‘ચિત્તં ઉપટ્ઠપેત્વાન, એકગ્ગં સુસમાહિતં;
પચ્ચવેક્ખથ સઙ્ખારે, પરતો નો ચ અત્તતો’.

૧૭૮.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, પટાચારાનુસાસનિં;
પાદે પક્ખાલયિત્વાન, એકમન્તે ઉપાવિસિં.

૧૭૯.“રત્તિયા પુરિમે યામે, પુબ્બજાતિમનુસ્સરિં;
રત્તિયા મજ્ઝિમે યામે, દિબ્બચક્ખું વિસોધયિં.

૧૮૦.“રત્તિયા પચ્છિમે યામે, તમોક્ખન્ધં પદાલયિં;
તેવિજ્જા અથ વુટ્ઠાસિં, કતા તે અનુસાસની.

૧૮૧.“સક્કંવ દેવા તિદસા, સઙ્ગામે અપરાજિતં;
પુરક્ખત્વા વિહસ્સામિ, તેવિજ્જામ્હિ અનાસવા”.

… ઉત્તરા થેરી….

૨. ચાલાથેરીગાથા

૧૮૨.“સતિં ઉપટ્ઠપેત્વાન, ભિક્ખુની ભાવિતિન્દ્રિયા;
પટિવિજ્ઝિ પદં સન્તં, સઙ્ખારૂપસમં સુખં”.

૧૮૩.“કં નુ ઉદ્દિસ્સ મુણ્ડાસિ, સમણી વિય દિસ્સસિ;
ન ચ રોચેસિ પાસણ્ડે, કિમિદં ચરસિ મોમુહા”.

૧૮૪.“ઇતો બહિદ્ધા પાસણ્ડા, દિટ્ઠિયો ઉપનિસ્સિતા;
ન તે ધમ્મં વિજાનન્તિ, ન તે ધમ્મસ્સ કોવિદા.

૧૮૫.“અત્થિ સક્યકુલે જાતો, બુદ્ધો અપ્પટિપુગ્ગલો;

સો મે ધમ્મમદેસેસિ, દિટ્ઠીનં સમતિક્કમં.

૧૮૬.“દુક્ખં દુક્ખસમુપ્પાદં, દુક્ખસ્સ ચ અતિક્કમં;
અરિયં ચટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, દુક્ખૂપસમગામિનં.

૧૮૭.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, વિહરિં સાસને રતા;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૧૮૮.“સબ્બત્થ વિહતા નન્દી, તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તક”.

... ચાલા થેરી....

૩. ઉપચાલાથેરીગાથા

૧૮૯.“સતિમતી ચક્ખુમતી, ભિક્ખુની ભાવિતિન્દ્રિયા;
પટિવિજ્ઝિં પદં સન્તં, અકાપુરિસસેવિતં”.

૧૯૦.“કિં નુ જાતિં ન રોચેસિ, જાતો કામાનિ ભુઞ્જતિ;
ભુઞ્જાહિ કામરતિયો, માહુ પચ્છાનુતાપિની”.

૧૯૧.“જાતસ્સ મરણં હોતિ, હત્થપાદાન છેદનં;
વધબન્ધપરિક્લેસં, જાતો દુક્ખં નિગચ્છતિ.

૧૯૨.“અત્થિ સક્યકુલે જાતો, સમ્બુદ્ધો અપરાજિતો;
સો મે ધમ્મમદેસેસિ, જાતિયા સમતિક્કમં.

૧૯૩.“દુક્ખં દુક્ખસમુપ્પાદં, દુક્ખસ્સ ચ અતિક્કમં;
અરિયં ચટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, દુક્ખૂપસમગામિનં.

૧૯૪.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, વિહરિં સાસને રતા;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૧૯૫.“સબ્બત્થ વિહતા નન્દી, તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તક”.

... ઉપચાલા થેરી....

સત્તકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૮. અટ્ઠકનિપાતો

૧. સીસૂપચાલાથેરીગાથા

૧૯૬.“ભિક્ખુની સીલસમ્પન્ના, ઇન્દ્રિયેસુ સુસંવુતા;
અધિગચ્છે પદં સન્તં, અસેચનકમોજવં”.

૧૯૭.“તાવતિંસા ચ યામા ચ, તુસિતા ચાપિ દેવતા;
નિમ્માનરતિનો દેવા, યે દેવા વસવત્તિનો;
તત્થ ચિત્તં પણીધેહિ, યત્થ તે વુસિતં પુરે”.

૧૯૮.“તાવતિંસા ચ યામા ચ, તુસિતા ચાપિ દેવતા;
નિમ્માનરતિનો દેવા, યે દેવા વસવત્તિનો.

૧૯૯.“કાલં કાલં ભવાભવં, સક્કાયસ્મિં પુરક્ખતા;
અવીતિવત્તા સક્કાયં, જાતિમરણસારિનો.

૨૦૦.“સબ્બો આદીપિતો લોકો, સબ્બો લોકો પદીપિતો;
સબ્બો પજ્જલિતો લોકો, સબ્બો લોકો પકમ્પિતો.

૨૦૧.“અકમ્પિયં અતુલિયં, અપુથુજ્જનસેવિતં;
બુદ્ધો ધમ્મમદેસેસિ, તત્થ મે નિરતો મનો.

૨૦૨.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, વિહરિં સાસને રતા;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૨૦૩.“સબ્બત્થ વિહતા નન્દી, તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તક”.

... સીસૂપચાલા થેરી....

અટ્ઠકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૯. નવકનિપાતો

૧. વડ્ઢમાતુથેરીગાથા

૨૦૪.“મા સુ તે વડ્ઢ લોકમ્હિ, વનથો આહુ કુદાચનં;
મા પુત્તક પુનપ્પુનં, અહુ દુક્ખસ્સ ભાગિમા.

૨૦૫.“સુખઞ્હિ વડ્ઢ મુનયો, અનેજા છિન્નસંસયા;
સીતિભૂતા દમપ્પત્તા, વિહરન્તિ અનાસવા.

૨૦૬.“તેહાનુચિણ્ણં ઇસીભિ, મગ્ગં દસ્સનપત્તિયા;
દુક્ખસ્સન્તકિરિયાય, ત્વં વડ્ઢ અનુબ્રૂહય”.

૨૦૭.“વિસારદાવ ભણસિ, એતમત્થં જનેત્તિ મે;
મઞ્ઞામિ નૂન મામિકે, વનથો તે ન વિજ્જતિ”.

૨૦૮.“યે કેચિ વડ્ઢ સઙ્ખારા, હીના ઉક્કટ્ઠમજ્ઝિમા;
અણૂપિ અણુમત્તોપિ, વનથો મે ન વિજ્જતિ.

૨૦૯.“સબ્બે મે આસવા ખીણા, અપ્પમત્તસ્સ ઝાયતો;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં”.

૨૧૦.“ઉળારં વત મે માતા, પતોદં સમવસ્સરિ;
પરમત્થસઞ્હિતા ગાથા, યથાપિ અનુકમ્પિકા.

૨૧૧.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, અનુસિટ્ઠિં જનેત્તિયા;
ધમ્મસંવેગમાપાદિં, યોગક્ખેમસ્સ પત્તિયા.

૨૧૨.“સોહં પધાનપહિતત્તો, રત્તિન્દિવમતન્દિતો;
માતરા ચોદિતો સન્તો, અફુસિં સન્તિમુત્તમં”.

... વડ્ઢમાતા થેરી....

નવકનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૧૦. એકાદસનિપાતો

૧. કિસાગોતમીથેરીગાથા

૨૧૩.“કલ્યાણમિત્તતા મુનિના, લોકં આદિસ્સ વણ્ણિતા;
કલ્યાણમિત્તે ભજમાનો, અપિ બાલો પણ્ડિતો અસ્સ.

૨૧૪.“ભજિતબ્બા સપ્પુરિસા, પઞ્ઞા તથા વડ્ઢતિ ભજન્તાનં;
ભજમાનો સપ્પુરિસે, સબ્બેહિપિ દુક્ખેહિ પમુચ્ચેય્ય.

૨૧૫.“દુક્ખઞ્ચ વિજાનેય્ય, દુક્ખસ્સ ચ સમુદયં નિરોધં;
અટ્ઠઙ્ગિકઞ્ચ મગ્ગં, ચત્તારિપિ અરિયસચ્ચાનિ.

૨૧૬.“દુક્ખો ઇત્થિભાવો, અક્ખાતો પુરિસદમ્મસારથિના;
સપત્તિકમ્પિ હિ દુક્ખં, અપ્પેકચ્ચા સકિં વિજાતાયો.

૨૧૭.“ગલકે અપિ કન્તન્તિ, સુખુમાલિનિયો વિસાનિ ખાદન્તિ;
જનમારકમજ્ઝગતા, ઉભોપિ બ્યસનાનિ અનુભોન્તિ.

૨૧૮.“ઉપવિજઞ્ઞા ગચ્છન્તી, અદ્દસાહં પતિં મતં;
પન્થમ્હિ વિજાયિત્વાન, અપ્પત્તાવ સકં ઘરં.

૨૧૯.“દ્વે પુત્તા કાલકતા, પતી ચ પન્થે મતો કપણિકાય;
માતા પિતા ચ ભાતા, ડય્હન્તિ ચ એકચિતકાયં.

૨૨૦.“ખીણકુલીને કપણે, અનુભૂતં તે દુખં અપરિમાણં;
અસ્સૂ ચ તે પવત્તં, બહૂનિ ચ જાતિસહસ્સાનિ.

૨૨૧.“વસિતા સુસાનમજ્ઝે, અથોપિ ખાદિતાનિ પુત્તમંસાનિ;
હતકુલિકા સબ્બગરહિતા, મતપતિકા અમતમધિગચ્છિં.

૨૨૨.“ભાવિતો મે મગ્ગો, અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો અમતગામી;
નિબ્બાનં સચ્છિકતં, ધમ્માદાસં અવેક્ખિંહં [અપેક્ખિહં (સી॰)].

૨૨૩.“અહમમ્હિ કન્તસલ્લા, ઓહિતભારા કતઞ્હિ કરણીયં;
કિસા ગોતમી થેરી, વિમુત્તચિત્તા ઇમં ભણી”તિ.

... કિસા ગોતમી થેરી....

એકાદસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૧૧. દ્વાદસકનિપાતો

૧. ઉપ્પલવણ્ણાથેરીગાથા

૨૨૪.“ઉભો માતા ચ ધીતા ચ, મયં આસું [આભું (સી॰)] સપત્તિયો;
તસ્સા મે અહુ સંવેગો, અબ્ભુતો લોમહંસનો.

૨૨૫.“ધિરત્થુ કામા અસુચી, દુગ્ગન્ધા બહુકણ્ટકા;
યત્થ માતા ચ ધીતા ચ, સભરિયા મયં અહું.

૨૨૬.“કામેસ્વાદીનવં દિસ્વા, નેક્ખમ્મં દટ્ઠુ ખેમતો;
સા પબ્બજ્જિં રાજગહે, અગારસ્માનગારિયં.

૨૨૭.“પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, દિબ્બચક્ખું વિસોધિતં;
ચેતોપરિચ્ચઞાણઞ્ચ, સોતધાતુ વિસોધિતા.

૨૨૮.“ઇદ્ધીપિ મે સચ્છિકતા, પત્તો મે આસવક્ખયો;
છળભિઞ્ઞા સચ્છિકતા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૨૨૯.“ઇદ્ધિયા અભિનિમ્મિત્વા, ચતુરસ્સં રથં અહં;
બુદ્ધસ્સ પાદે વન્દિત્વા, લોકનાથસ્સ તાદિનો” [સિરીમતો (સ્યા॰ ક॰)].

૨૩૦.“સુપુપ્ફિતગ્ગં ઉપગમ્મ પાદપં, એકા તુવં તિટ્ઠસિ સાલમૂલે [રુક્ખમૂલે (સ્યા॰ ક॰)];
ન ચાપિ તે દુતિયો અત્થિ કોચિ, ન ત્વં બાલે ભાયસિ ધુત્તકાનં”.

૨૩૧.“સતં સહસ્સાનિપિ ધુત્તકાનં, સમાગતા એદિસકા ભવેય્યું;
લોમં ન ઇઞ્જે નપિ સમ્પવેધે, કિં મે તુવં માર કરિસ્સસેકો.

૨૩૨.“એસા અન્તરધાયામિ, કુચ્છિં વા પવિસામિ તે;
ભમુકન્તરે તિટ્ઠામિ, તિટ્ઠન્તિં મં ન દક્ખસિ.

૨૩૩.“ચિત્તમ્હિ વસીભૂતાહં, ઇદ્ધિપાદા સુભાવિતા;
છળભિઞ્ઞા સચ્છિકતા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૨૩૪.“સત્તિસૂલૂપમા કામા, ખન્ધાસં અધિકુટ્ટના;
યં ત્વં ‘કામરતિં’ બ્રૂસિ, ‘અરતી’ દાનિ સા મમ.

૨૩૫.“સબ્બત્થ વિહતા નન્દી, તમોખન્ધો પદાલિતો;
એવં જાનાહિ પાપિમ, નિહતો ત્વમસિ અન્તકા”તિ.

... ઉપ્પલવણ્ણા થેરી....

દ્વાદસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૧૨. સોળસનિપાતો

૧. પુણ્ણાથેરીગાથા

૨૩૬.‘‘ઉદહારી અહં સીતે [ઉદકમાહરિં સીતે (સી॰)], સદા ઉદકમોતરિં;
અય્યાનં દણ્ડભયભીતા, વાચાદોસભયટ્ટિતા.

૨૩૭.‘‘કસ્સ બ્રાહ્મણ ત્વં ભીતો, સદા ઉદકમોતરિ;
વેધમાનેહિ ગત્તેહિ, સીતં વેદયસે ભુસં’’.

૨૩૮.જાનન્તી વત મં [જાનન્તી ચ તુવં (ક॰)] ભોતિ, પુણ્ણિકે પરિપુચ્છસિ;
કરોન્તં કુસલં કમ્મં, રુન્ધન્તં કતપાપકં.

૨૩૯.‘‘યો ચ વુડ્ઢો દહરો વા, પાપકમ્મં પકુબ્બતિ;
દકાભિસેચના સોપિ, પાપકમ્મા પમુચ્ચતિ’’.

૨૪૦.‘‘કો નુ તે ઇદમક્ખાસિ, અજાનન્તસ્સ અજાનકો;
દકાભિસેચના નામ, પાપકમ્મા પમુચ્ચતિ.

૨૪૧.‘‘સગ્ગં નૂન ગમિસ્સન્તિ, સબ્બે મણ્ડૂકકચ્છપા;
નાગા [નક્કા (સી॰)] ચ સુસુમારા ચ, યે ચઞ્ઞે ઉદકે ચરા.

૨૪૨.‘‘ઓરબ્ભિકા સૂકરિકા, મચ્છિકા મિગબન્ધકા;
ચોરા ચ વજ્ઝઘાતા ચ, યે ચઞ્ઞે પાપકમ્મિનો;
દકાભિસેચના તેપિ, પાપકમ્મા પમુચ્ચરે.

૨૪૩.‘‘સચે ઇમા નદિયો તે, પાપં પુબ્બે કતં વહું;
પુઞ્ઞમ્પિમા વહેય્યું તે, તેન ત્વં પરિબાહિરો.

૨૪૪.‘‘યસ્સ બ્રાહ્મણ ત્વં ભીતો, સદા ઉદકમોતરિ;
તમેવ બ્રહ્મે મા કાસિ, મા તે સીતં છવિં હને’’.

૨૪૫.‘‘કુમ્મગ્ગપટિપન્નં મં, અરિયમગ્ગં સમાનયિ;
દકાભિસેચના ભોતિ, ઇમં સાટં દદામિ તે’’.

૨૪૬.‘‘તુય્હેવ સાટકો હોતુ, નાહમિચ્છામિ સાટકં;
સચે ભાયસિ દુક્ખસ્સ, સચે તે દુક્ખમપ્પિયં.

૨૪૭.‘‘માકાસિ પાપકં કમ્મં, આવિ વા યદિ વા રહો;

સચે ચ પાપકં કમ્મં, કરિસ્સસિ કરોસિ વા.

૨૪૮.‘‘ન તે દુક્ખા પમુત્યત્થિ, ઉપેચ્ચાપિ [ઉપ્પચ્ચાપિ (અટ્ઠ॰ પાઠન્તરં)] પલાયતો;
સચે ભાયસિ દુક્ખસ્સ, સચે તે દુક્ખમપ્પિયં.

૨૪૯.‘‘ઉપેહિ સરણં બુદ્ધં, ધમ્મં સઙ્ઘઞ્ચ તાદિનં;
સમાદિયાહિ સીલાનિ, તં તે અત્થાય હેહિતિ’’.

૨૫૦.‘‘ઉપેમિ સરણં બુદ્ધં, ધમ્મં સઙ્ઘઞ્ચ તાદિનં;
સમાદિયામિ સીલાનિ, તં મે અત્થાય હેહિતિ.

૨૫૧.‘‘બ્રહ્મબન્ધુ પુરે આસિં, અજ્જમ્હિ સચ્ચબ્રાહ્મણો;
તેવિજ્જો વેદસમ્પન્નો, સોત્તિયો ચમ્હિ ન્હાતકો’’તિ.

… પુણ્ણા થેરી….

સોળસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૧૩. વીસતિનિપાતો

૧. અમ્બપાલીથેરીગાથા

૨૫૨.‘‘કાળકા ભમરવણ્ણસાદિસા, વેલ્લિતગ્ગા મમ મુદ્ધજા અહું;
તે જરાય સાણવાકસાદિસા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૩.‘‘વાસિતોવ સુરભી કરણ્ડકો, પુપ્ફપૂર મમ ઉત્તમઙ્ગજો [ઉત્તમઙ્ગભૂતો (ક॰)].

તં જરાયથ સલોમગન્ધિકં, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૪.‘‘કાનનંવ સહિતં સુરોપિતં, કોચ્છસૂચિવિચિતગ્ગસોભિતં;
તં જરાય વિરલં તહિં તહિં, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૫.‘‘કણ્હખન્ધકસુવણ્ણમણ્ડિતં, સોભતે સુવેણીહિલઙ્કતં;
તં જરાય ખલિતં સિરં કતં, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૬.‘‘ચિત્તકારસુકતાવ લેખિકા, સોભરે સુ ભમુકા પુરે મમ;
તા જરાય વલિભિપ્પલમ્બિતા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૭.‘‘ભસ્સરા સુરુચિરા યથા મણી, નેત્તહેસુમભિનીલમાયતા;
તે જરાયભિહતા ન સોભરે, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૮.‘‘સણ્હતુઙ્ગસદિસી ચ નાસિકા, સોભતે સુ અભિયોબ્બનં પતિ;
સા જરાય ઉપકૂલિતા વિય, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૫૯.‘‘કઙ્કણં વ સુકતં સુનિટ્ઠિતં, સોભરે સુ મમ કણ્ણપાળિયો;
તા જરાય વલિભિપ્પલમ્બિતા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૦.‘‘પત્તલીમકુલવણ્ણસાદિસા, સોભરે સુ દન્તા પુરે મમ;
તે જરાય ખણ્ડિતા ચાસિતા [પીતકા (સી॰)], સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૧.‘‘કાનનમ્હિ વનસણ્ડચારિની, કોકિલાવ મધુરં નિકૂજિહં;
તં જરાય ખલિતં તહિં તહિં, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૨.‘‘સણ્હકમ્બુરિવ સુપ્પમજ્જિતા, સોભતે સુ ગીવા પુરે મમ;
સા જરાય ભગ્ગા [ભઞ્જિતા (?)] વિનામિતા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૩.‘‘વટ્ટપલિઘસદિસોપમા ઉભો, સોભરે સુ બાહા પુરે મમ;

તા જરાય યથ પાટલિબ્બલિતા [યથા પાટલિપ્પલિતા (સી॰ સ્યા॰ ક॰)], સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૪.‘‘સણ્હમુદ્દિકસુવણ્ણમણ્ડિતા, સોભરે સુ હત્થા પુરે મમ;
તે જરાય યથા મૂલમૂલિકા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૫.‘‘પીનવટ્ટસહિતુગ્ગતા ઉભો, સોભરે [સોભતે (અટ્ઠ॰)] સુ થનકા પુરે મમ;
થેવિકીવ લમ્બન્તિ નોદકા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૬.‘‘કઞ્ચનસ્સફલકંવ સમ્મટ્ઠં, સોભતે સુ કાયો પુરે મમ;
સો વલીહિ સુખુમાહિ ઓતતો, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૭.‘‘નાગભોગસદિસોપમા ઉભો, સોભરે સુ ઊરૂ પુરે મમ;
તે જરાય યથા વેળુનાળિયો, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૮.‘‘સણ્હનૂપુરસુવણ્ણમણ્ડિતા , સોભરે સુ જઙ્ઘા પુરે મમ;
તા જરાય તિલદણ્ડકારિવ, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૬૯.‘‘તૂલપુણ્ણસદિસોપમા ઉભો, સોભરે સુ પાદા પુરે મમ;
તે જરાય ફુટિતા વલીમતા, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા.

૨૭૦.‘‘એદિસો અહુ અયં સમુસ્સયો, જજ્જરો બહુદુક્ખાનમાલયો;
સોપલેપપતિતો જરાઘરો, સચ્ચવાદિવચનં અનઞ્ઞથા’’.

... અમ્બપાલી થેરી....

૨. રોહિનીથેરીગાથા

૨૭૧.‘‘‘સમણા’તિ ભોતિ સુપિ [ભોતિ ત્વં સયસિ (સી॰), ભોતિ મં વિપસ્સિ (સ્યા॰)], ‘સમણા’તિ પબુજ્ઝસિ [પટિબુજ્ઝસિ (સી॰ સ્યા॰)];
સમણાનેવ [સમણાનમેવ (સી॰ સ્યા॰)] કિત્તેસિ, સમણી નૂન [સમણી નુ (ક॰)] ભવિસ્સસિ.

૨૭૨.‘‘વિપુલં અન્નઞ્ચ પાનઞ્ચ, સમણાનં પવેચ્છસિ [પયચ્છસિ (સી॰)];
રોહિની દાનિ પુચ્છામિ, કેન તે સમણા પિયા.

૨૭૩.‘‘અકમ્મકામા અલસા, પરદત્તૂપજીવિનો;
આસંસુકા સાદુકામા, કેન તે સમણા પિયા’’.

૨૭૪.‘‘ચિરસ્સં વત મં તાત, સમણાનં પરિપુચ્છસિ;
તેસં તે કિત્તયિસ્સામિ, પઞ્ઞાસીલપરક્કમં.

૨૭૫.“કમ્મકામા અનલસા, કમ્મસેટ્ઠસ્સ કારકા;
રાગં દોસં પજહન્તિ, તેન મે સમણા પિયા.

૨૭૬.“તીણિ પાપસ્સ મૂલાનિ, ધુનન્તિ સુચિકારિનો;
સબ્બં પાપં પહીનેસં, તેન મે સમણા પિયા.

૨૭૭.“કાયકમ્મં સુચિ નેસં, વચીકમ્મઞ્ચ તાદિસં;
મનોકમ્મં સુચિ નેસં, તેન મે સમણા પિયા.

૨૭૮.“વિમલા સઙ્ખમુત્તાવ, સુદ્ધા સન્તરબાહિરા;
પુણ્ણા સુક્કાન ધમ્માનં [સુક્કેહિ ધમ્મેહિ (સી॰ સ્યા॰ અટ્ઠ॰)], તેન મે સમણા પિયા.

૨૭૯.“બહુસ્સુતા ધમ્મધરા, અરિયા ધમ્મજીવિનો;
અત્થં ધમ્મઞ્ચ દેસેન્તિ, તેન મે સમણા પિયા.

૨૮૦.“બહુસ્સુતા ધમ્મધરા, અરિયા ધમ્મજીવિનો;
એકગ્ગચિત્તા સતિમન્તો, તેન મે સમણા પિયા.

૨૮૧.“દૂરઙ્ગમા સતિમન્તો, મન્તભાણી અનુદ્ધતા;
દુક્ખસ્સન્તં પજાનન્તિ, તેન મે સમણા પિયા.

૨૮૨.“યસ્મા ગામા પક્કમન્તિ, ન વિલોકેન્તિ કિઞ્ચનં;
અનપેક્ખાવ ગચ્છન્તિ, તેન મે સમણા પિયા.

૨૮૩.“ન તેસં કોટ્ઠે ઓપેન્તિ, ન કુમ્ભિં ન ખળોપિયં;
પરિનિટ્ઠિતમેસાના, તેન મે સમણા પિયા.

૨૮૪.“ન તે હિરઞ્ઞં ગણ્હન્તિ, ન સુવણ્ણં ન રૂપિયં;
પચ્ચુપ્પન્નેન યાપેન્તિ, તેન મે સમણા પિયા.

૨૮૫.“નાનાકુલા પબ્બજિતા, નાનાજનપદેહિ ચ;
અઞ્ઞમઞ્ઞં પિયાયન્તિ [પિહયન્તિ (ક॰)], તેન મે સમણા પિયા”.

૨૮૬.“અત્થાય વત નો ભોતિ, કુલે જાતાસિ રોહિની;
સદ્ધા બુદ્ધે ચ ધમ્મે ચ, સઙ્ઘે ચ તિબ્બગારવા.

૨૮૭.“તુવં હેતં પજાનાસિ, પુઞ્ઞક્ખેત્તં અનુત્તરં;
અમ્હમ્પિ એતે સમણા, પટિગણ્હન્તિ દક્ખિણં”.

૨૮૮.“પતિટ્ઠિતો હેત્થ યઞ્ઞો, વિપુલો નો ભવિસ્સતિ;

સચે ભાયસિ દુક્ખસ્સ, સચે તે દુક્ખમપ્પિયં.

૨૮૯.“ઉપેહિ સરણં બુદ્ધં, ધમ્મં સઙ્ઘઞ્ચ તાદિનં;
સમાદિયાહિ સીલાનિ, તં તે અત્થાય હેહિતિ”.

૨૯૦.“ઉપેમિ સરણં બુદ્ધં, ધમ્મં સઙ્ઘઞ્ચ તાદિનં;
સમાદિયામિ સીલાનિ, તં મે અત્થાય હેહિતિ.

૨૯૧.“બ્રહ્મબન્ધુ પુરે આસિં, સો ઇદાનિમ્હિ બ્રાહ્મણો;
તેવિજ્જો સોત્તિયો ચમ્હિ, વેદગૂ ચમ્હિ ન્હાતકો”.

... રોહિની થેરી....

૩. ચાપાથેરીગાથા

૨૯૨.“લટ્ઠિહત્થો પુરે આસિ, સો દાનિ મિગલુદ્દકો;
આસાય પલિપા ઘોરા, નાસક્ખિ પારમેતવે.

૨૯૩.“સુમત્તં મં મઞ્ઞમાના, ચાપા પુત્તમતોસયિ;
ચાપાય બન્ધનં છેત્વા, પબ્બજિસ્સં પુનોપહં.

૨૯૪.“મા મે કુજ્ઝિ મહાવીર, મા મે કુજ્ઝિ મહામુનિ;
ન હિ કોધપરેતસ્સ, સુદ્ધિ અત્થિ કુતો તપો.

૨૯૫.“પક્કમિસ્સઞ્ચ નાળાતો, કોધ નાળાય વચ્છતિ;
બન્ધન્તી ઇત્થિરૂપેન, સમણે ધમ્મજીવિનો” [ધમ્મજીવિને (ક॰)].

૨૯૬.“એહિ કાળ નિવત્તસ્સુ, ભુઞ્જ કામે યથા પુરે;
અહઞ્ચ તે વસીકતા, યે ચ મે સન્તિ ઞાતકા”.

૨૯૭.“એત્તો ચાપે ચતુબ્ભાગં, યથા ભાસસિ ત્વઞ્ચ મે;
તયિ રત્તસ્સ પોસસ્સ, ઉળારં વત તં સિયા”.

૨૯૮.“કાળઙ્ગિનિંવ તક્કારિં, પુપ્ફિતં ગિરિમુદ્ધનિ;
ફુલ્લં દાલિમલટ્ઠિંવ, અન્તોદીપેવ પાટલિં.

૨૯૯.“હરિચન્દનલિત્તઙ્ગિં, કાસિકુત્તમધારિનિં;
તં મં રૂપવતિં સન્તિં, કસ્સ ઓહાય ગચ્છસિ”.

૩૦૦.“સાકુન્તિકોવ સકુણિં [સકુણં (સ્યા॰)], યથા બન્ધિતુમિચ્છતિ;

આહરિમેન રૂપેન, ન મં ત્વં બાધયિસ્સસિ’’.

૩૦૧.‘‘ઇમઞ્ચ મે પુત્તફલં, કાળ ઉપ્પાદિતં તયા;
તં મં પુત્તવતિં સન્તિં, કસ્સ ઓહાય ગચ્છસિ’’.

૩૦૨.‘‘જહન્તિ પુત્તે સપ્પઞ્ઞા, તતો ઞાતી તતો ધનં;
પબ્બજન્તિ મહાવીરા, નાગો છેત્વાવ બન્ધનં’’.

૩૦૩.‘‘ઇદાનિ તે ઇમં પુત્તં, દણ્ડેન છુરિકાય વા;
ભૂમિયં વા નિસુમ્ભિસ્સં [નિસુમ્ભેય્યં (સી॰)], પુત્તસોકા ન ગચ્છસિ’’.

૩૦૪.‘‘સચે પુત્તં સિઙ્ગાલાનં, કુક્કુરાનં પદાહિસિ;
ન મં પુત્તકત્તે જમ્મિ, પુનરાવત્તયિસ્સસિ’’.

૩૦૫.‘‘હન્દ ખો દાનિ ભદ્દન્તે, કુહિં કાળ ગમિસ્સસિ;
કતમં ગામનિગમં, નગરં રાજધાનિયો’’.

૩૦૬.‘‘અહુમ્હ પુબ્બે ગણિનો, અસ્સમણા સમણમાનિનો;
ગામેન ગામં વિચરિમ્હ, નગરે રાજધાનિયો.

૩૦૭.‘‘એસો હિ ભગવા બુદ્ધો, નદિં નેરઞ્જરં પતિ;
સબ્બદુક્ખપ્પહાનાય, ધમ્મં દેસેતિ પાણિનં;
તસ્સાહં સન્તિકં ગચ્છં, સો મે સત્થા ભવિસ્સતિ’’.

૩૦૮.‘‘વન્દનં દાનિ વજ્જાસિ, લોકનાથં અનુત્તરં;
પદક્ખિણઞ્ચ કત્વાન, આદિસેય્યાસિ દક્ખિણં’’.

૩૦૯.‘‘એતં ખો લબ્ભમમ્હેહિ, યથા ભાસસિ ત્વઞ્ચ મે;
વન્દનં દાનિ તે વજ્જં, લોકનાથં અનુત્તરં;
પદક્ખિણઞ્ચ કત્વાન, આદિસિસ્સામિ દક્ખિણં’’.

૩૧૦.તતો ચ કાળો પક્કામિ, નદિં નેરઞ્જરં પતિ;
સો અદ્દસાસિ સમ્બુદ્ધં, દેસેન્તં અમતં પદં.

૩૧૧.દુક્ખં દુક્ખસમુપ્પાદં, દુક્ખસ્સ ચ અતિક્કમં;
અરિયં ચટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, દુક્ખૂપસમગામિનં.

૩૧૨.તસ્સ પાદાનિ વન્દિત્વા, કત્વાન નં [કત્વાનહં (સી॰)] પદક્ખિણં;
ચાપાય આદિસિત્વાન, પબ્બજિં અનગારિયં;

તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

... ચાપા થેરી....

૪. સુન્દરીથેરીગાથા

૩૧૩.‘‘પેતાનિ ભોતિ પુત્તાનિ, ખાદમાના તુવં પુરે;
તુવં દિવા ચ રત્તો ચ, અતીવ પરિતપ્પસિ.

૩૧૪.‘‘સાજ્જ સબ્બાનિ ખાદિત્વા, સતપુત્તાનિ [સત્ત પુત્તાનિ (સ્યા॰)] બ્રાહ્મણી;
વાસેટ્ઠિ કેન વણ્ણેન, ન બાળ્હં પરિતપ્પસિ’’.

૩૧૫.‘‘બહૂનિ પુત્તસતાનિ, ઞાતિસઙ્ઘસતાનિ ચ;
ખાદિતાનિ અતીતંસે, મમ તુય્હઞ્ચ બ્રાહ્મણ.

૩૧૬.‘‘સાહં નિસ્સરણં ઞત્વા, જાતિયા મરણસ્સ ચ;
ન સોચામિ ન રોદામિ, ન ચાપિ પરિતપ્પયિં’’.

૩૧૭.‘‘અબ્ભુતં વત વાસેટ્ઠિ, વાચં ભાસસિ એદિસિં;
કસ્સ ત્વં ધમ્મમઞ્ઞાય, ગિરં [થિરં (સી॰)] ભાસસિ એદિસિં’’.

૩૧૮.‘‘એસ બ્રાહ્મણ સમ્બુદ્ધો, નગરં મિથિલં પતિ;
સબ્બદુક્ખપ્પહાનાય, ધમ્મં દેસેસિ પાણિનં.

૩૧૯.‘‘તસ્સ બ્રહ્મે [બ્રાહ્મણ (સી॰ સ્યા॰)] અરહતો, ધમ્મં સુત્વા નિરૂપધિં;
તત્થ વિઞ્ઞાતસદ્ધમ્મા, પુત્તસોકં બ્યપાનુદિં’’.

૩૨૦.‘‘સો અહમ્પિ ગમિસ્સામિ, નગરં મિથિલં પતિ;
અપ્પેવ મં સો ભગવા, સબ્બદુક્ખા પમોચયે’’.

૩૨૧.અદ્દસ બ્રાહ્મણો બુદ્ધં, વિપ્પમુત્તં નિરૂપધિં;
સ્વસ્સ ધમ્મમદેસેસિ, મુનિ દુક્ખસ્સ પારગૂ.

૩૨૨.દુક્ખં દુક્ખસમુપ્પાદં, દુક્ખસ્સ ચ અતિક્કમં;
અરિયં ચટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, દુક્ખૂપસમગામિનં.

૩૨૩.તત્થ વિઞ્ઞાતસદ્ધમ્મો, પબ્બજ્જં સમરોચયિ;
સુજાતો તીહિ રત્તીહિ, તિસ્સો વિજ્જા અફસ્સયિ.

૩૨૪.‘‘એહિ સારથિ ગચ્છાહિ, રથં નિય્યાદયાહિમં;

આરોગ્યં બ્રાહ્મણિં વજ્જ [વજ્જા (સી॰)], ‘પબ્બજિ [પબ્બજિતો (સી॰)] દાનિ બ્રાહ્મણો;
સુજાતો તીહિ રત્તીહિ, તિસ્સો વિજ્જા અફસ્સયિ’’’.

૩૨૫.તતો ચ રથમાદાય, સહસ્સઞ્ચાપિ સારથિ;
આરોગ્યં બ્રાહ્મણિવોચ, ‘‘પબ્બજિ દાનિ બ્રાહ્મણો;
સુજાતો તીહિ રત્તીહિ, તિસ્સો વિજ્જા અફસ્સયિ’’.

૩૨૬.‘‘એતઞ્ચાહં અસ્સરથં, સહસ્સઞ્ચાપિ સારથિ;
તેવિજ્જં બ્રાહ્મણં સુત્વા [ઞત્વા (સી॰)], પુણ્ણપત્તં દદામિ તે’’.

૩૨૭.‘‘તુય્હેવ હોત્વસ્સરથો, સહસ્સઞ્ચાપિ બ્રાહ્મણિ;
અહમ્પિ પબ્બજિસ્સામિ, વરપઞ્ઞસ્સ સન્તિકે’’.

૩૨૮.‘‘હત્થી ગવસ્સં મણિકુણ્ડલઞ્ચ, ફીતઞ્ચિમં ગહવિભવં પહાય;
પિતા પબ્બજિતો તુય્હં, ભુઞ્જ ભોગાનિ સુન્દરિ; તુવં દાયાદિકા કુલે’’.
૩૨૯.‘‘હત્થી ગવસ્સં મણિકુણ્ડલઞ્ચ, રમ્મં ચિમં ગહવિભવં પહાય;
પિતા પબ્બજિતો મય્હં, પુત્તસોકેન અટ્ટિતો;

અહમ્પિ પબ્બજિસ્સામિ, ભાતુસોકેન અટ્ટિતા’’.

૩૩૦.‘‘સો તે ઇજ્ઝતુ સઙ્કપ્પો, યં ત્વં પત્થેસિ સુન્દરી;
ઉત્તિટ્ઠપિણ્ડો ઉઞ્છો ચ, પંસુકૂલઞ્ચ ચીવરં;
એતાનિ અભિસમ્ભોન્તી, પરલોકે અનાસવા’’.

૩૩૧.‘‘સિક્ખમાનાય મે અય્યે, દિબ્બચક્ખુ વિસોધિતં;
પુબ્બેનિવાસં જાનામિ, યત્થ મે વુસિતં પુરે.

૩૩૨.‘‘તુવં નિસ્સાય કલ્યાણી, થેરી સઙ્ઘસ્સ સોભને;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, કતં બુદ્ધસ્સ સાસનં.

૩૩૩.‘‘અનુજાનાહિ મે અય્યે, ઇચ્છે સાવત્થિ ગન્તવે;
સીહનાદં નદિસ્સામિ, બુદ્ધસેટ્ઠસ્સ સન્તિકે’’.

૩૩૪.‘‘પસ્સ સુન્દરિ સત્થારં, હેમવણ્ણં હરિત્તચં;
અદન્તાનં દમેતારં, સમ્બુદ્ધમકુતોભયં’’.

૩૩૫.‘‘પસ્સ સુન્દરિમાયન્તિં, વિપ્પમુત્તં નિરૂપધિં;
વીતરાગં વિસંયુત્તં, કતકિચ્ચમનાસવં.

૩૩૬.

“બારાણસીતો નિક્ખમ્મ, તવ સન્તિકમાગતા;
સાવિકા તે મહાવીર, પાદે વન્દતિ સુન્દરી”.

૩૩૭.“તુવં બુદ્ધો તુવં સત્થા, તુય્હં ધીતામ્હિ બ્રાહ્મણ;
ઓરસા મુખતો જાતા, કતકિચ્ચા અનાસવા”.

૩૩૮.“તસ્સા તે સ્વાગતં ભદ્દે, તતો [અથો (ક॰)] તે અદુરાગતં;
એવઞ્હિ દન્તા આયન્તિ, સત્થુ પાદાનિ વન્દિકા;
વીતરાગા વિસંયુત્તા, કતકિચ્ચા અનાસવા”.

... સુન્દરી થેરી....

૫. સુભાકમ્મારધીતુથેરીગાથા

૩૩૯.“દહરાહં સુદ્ધવસના, યં પુરે ધમ્મમસ્સુણિં;
તસ્સા મે અપ્પમત્તાય, સચ્ચાભિસમયો અહુ.

૩૪૦.“તતોહં સબ્બકામેસુ, ભુસં અરતિમજ્ઝગં;
સક્કાયસ્મિં ભયં દિસ્વા, નેક્ખમ્મમેવ [નેક્ખમ્મઞ્ઞેવ (સી॰), નેક્ખમ્મસ્સેવ (સ્યા॰)] પીહયે.

૩૪૧.“હિત્વાનહં ઞાતિગણં, દાસકમ્મકરાનિ ચ;
ગામખેત્તાનિ ફીતાનિ, રમણીયે પમોદિતે.

૩૪૨.“પહાયહં પબ્બજિતા, સાપતેય્યમનપ્પકં;
એવં સદ્ધાય નિક્ખમ્મ, સદ્ધમ્મે સુપ્પવેદિતે.

૩૪૩.“નેતં [ન મેતં (સી॰ સ્યા॰)] અસ્સ પતિરૂપં, આકિઞ્ચઞ્ઞઞ્હિ પત્થયે;
યો [યા (સ્યા॰)] જાતરૂપં રજતં, છડ્ડેત્વા [થપેત્વા (ક॰)] પુનરાગમે [પુનરાગહે (ક॰)].

૩૪૪.“રજતં જાતરૂપં વા, ન બોધાય ન સન્તિયા;
નેતં સમણસારુપ્પં, ન એતં અરિયદ્ધનં.

૩૪૫.“લોભનં મદનઞ્ચેતં, મોહનં રજવડ્ઢનં;
સાસઙ્કં બહુઆયાસં, નત્થિ ચેત્થ ધુવં ઠિતિ.

૩૪૬.“એત્થ રત્તા પમત્તા ચ, સઙ્કિલિટ્ઠમના નરા;
અઞ્ઞમઞ્ઞેન બ્યારુદ્ધા, પુથુ કુબ્બન્તિ મેધગં.

૩૪૭.“વધો બન્ધો પરિક્લેસો, જાનિ સોકપરિદ્દવો;
કામેસુ અધિપન્નાનં, દિસ્સતે બ્યસનં બહું.

૩૪૮.“તં મં ञाती અમિત્તાવ, કિં વો કામેસુ યુઞ્જથ;
જાનાથ મં પબ્બજિતં, કામેસુ ભયદસ્સિનિં.

૩૪૯.“ન હિરઞ્ઞસુવણ્ણેન, પરિક્ખીયન્તિ આસવા;
અમિત્તા વધકા કામા, સપત્તા સલ્લબન્ધના.

૩૫૦.“તં મં ञाती અમિત્તાવ, કિં વો કામેસુ યુઞ્જથ;
જાનાથ મં પબ્બજિતં, મુણ્ડં સઙ્ઘાટિપારુતં.

૩૫૧.“ઉત્તિટ્ઠપિણ્ડો ઉઞ્છો ચ, પંસુકૂલઞ્ચ ચીવરં;
એતં ખો મમ સારુપ્પં, અનગારૂપનિસ્સયો.

૩૫૨.“વન્તા મહેસીહિ કામા, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;
ખેમટ્ઠાને વિમુત્તા તે, પત્તા તે અચલં સુખં.

૩૫૩.“માહં કામેહિ સઙ્ગચ્છિં, યેસુ તાણં ન વિજ્જતિ;
અમિત્તા વધકા કામા, અગ્ગિક્ખન્ધૂપમા દુખા.

૩૫૪.“પરિપન્થો એસ ભયો, સવિઘાતો સકણ્ટકો;
ગેધો સુવિસમો ચેસો [લેપો (સી॰)], મહન્તો મોહનામુખો.

૩૫૫.“ઉપસગ્ગો ભીમરૂપો, કામા સપ્પસિરૂપમા;
યે બાલા અભિનન્દન્તિ, અન્ધભૂતા પુથુજ્જના.

૩૫૬.“કામપઙ્કેન સત્તા હિ, બહૂ લોકે અવિદ્દસૂ;
પરિયન્તં ન જાનન્તિ, જાતિયા મરણસ્સ ચ.

૩૫૭.“દુગ્ગતિગમનં મગ્ગં, મનુસ્સા કામહેતુકં;
બહું વે પટિપજ્જન્તિ, અત્તનો રોગમાવહં.

૩૫૮.“એવં અમિત્તજનના, તાપના સંકિલેસિકા;
લોકામિસા બન્ધનીયા, કામા મરણબન્ધના [ચરણબન્ધના (સી॰)].

૩૫૯.“ઉમ્માદના ઉલ્લપના, કામા ચિત્તપ્પમદ્દિનો;
સત્તાનં સઙ્કિલેસાય, ખિપ્પં [ખિપં (સી॰)] મારેન ઓડ્ડિતં.

૩૬૦.“અનન્તાદીનવા કામા, બહુદુક્ખા મહાવિસા;
અપ્પસ્સાદા રણકરા, સુક્કપક્ખવિસોસના [વિસોસકા (સી॰)].

૩૬૧.“સાહં એતાદિસં કત્વા, બ્યસનં કામહેતુકં;

न तं पच्चागमिस्सामि, निब्बानाभिरता सदा.

३६२."रणं करित्वा [तरित्वा (सी॰)] कामानं, सीतिभावाभिकङ्खिनी;
अप्पमत्ता विहस्सामि, सब्बसंयोजनक्खये.

३६३."असोकं विरजं खेमं, अरियट्ठङ्गिकं उजुं;
तं मग्गं अनुगच्छामि, येन तिण्णा महेसिनो".

३६४.इमं पस्सथ धम्मट्ठं, सुभं कम्मारधीतरं;
अनेजं उपसम्पज्ज, रुक्खमूलम्हि झायति.

३६५.अज्जट्ठमी पब्बजिता, सद्धा सद्धम्मसोभना;
विनीतुप्पलवण्णाय, तेविज्जा मच्चुहायिनी.

३६६.सायं भुजिस्सा अनणा, भिक्खुनी भावितिन्द्रिया;
सब्बयोगविसंयुत्ता, कतकिच्चा अनासवा.

३६७.तं सक्को देवसङ्घेन, उपसङ्कम्म इद्धिया;
नमस्सति भूतपति, सुभं कम्मारधीतरन्ति.

... सुभा कम्मारधीता थेरी....

वीसतिनिपातो निट्ठितो.

૧૪. તિંસનિપાતો

૧. સુભાજીવકમ્બવનિકાથેરીગાથા

૩૬૮.જીવકમ્બવનં રમ્મં, ગચ્છન્તિં ભિક્ખુનિં સુભં;
ધુત્તકો સન્નિવારેસિ [તં નિવારેસિ (ક॰)], તમેનં અબ્રવી સુભા.

૩૬૯.‘‘કિં તે અપરાધિતં મયા, યં મં ઓવરિયાન તિટ્ઠસિ;
ન હિ પબ્બજિતાય આવુસો, પુરિસો સમ્ફુસનાય કપ્પતિ.

૩૭૦.‘‘ગરુકે મમ સત્થુસાસને, યા સિક્ખા સુગતેન દેસિતા;
પરિસુદ્ધપદં અનઙ્ગણં, કિં મં ઓવરિયાન તિટ્ઠસિ.

૩૭૧.‘‘આવિલચિત્તો અનાવિલં, સરજો વીતરજં અનઙ્ગણં;
સબ્બત્થ વિમુત્તમાનસં, કિં મં ઓવરિયાન તિટ્ઠસિ’’.

૩૭૨.‘‘દહરા ચ અપાપિકા ચસિ, કિં તે પબ્બજ્જા કરિસ્સતિ;
નિક્ખિપ કાસાયચીવરં, એહિ રમામ સુપુપ્ફિતે [રમામસે પુપ્ફિતે (સી॰ સ્યા॰)] વને.

૩૭૩.‘‘મધુરઞ્ચ પવન્તિ સબ્બસો, કુસુમરજેન સમુટ્ઠિતા દુમા;
પઠમવસન્તો સુખો ઉતુ, એહિ રમામ સુપુપ્ફિતે વને.

૩૭૪.‘‘કુસુમિતસિખરા ચ પાદપા, અભિગજ્જન્તિવ માલુતેરિતા;
કા તુય્હં રતિ ભવિસ્સતિ, યદિ એકા વનમોગહિસ્સસિ [વનમોતરિસ્સસિ (સી॰), વનમોગાહિસ્સસિ (સ્યા॰ ક॰)].

૩૭૫.‘‘વાળમિગસઙ્ઘસેવિતં , કુઞ્જરમત્તકરેણુલોળિતં;
અસહાયિકા ગન્તુમિચ્છસિ, રહિતં ભિંસનકં મહાવનં.

૩૭૬.‘‘તપનીયકતાવ ધીતિકા, વિચરસિ ચિત્તલતેવ અચ્છરા;
કાસિકસુખુમેહિ વગ્ગુભિ, સોભસી સુવસનેહિ નૂપમે.

૩૭૭.‘‘અહં તવ વસાનુગો સિયં, યદિ વિહરેમસે [યદિપિ વિહરેસિ (ક॰)] કાનનન્તરે;
ન હિ મત્થિ તયા પિયત્તરો, પાણો કિન્નરિમન્દલોચને.

૩૭૮.‘‘યદિ મે વચનં કરિસ્સસિ, સુખિતા એહિ અગારમાવસ;
પાસાદનિવાતવાસિની, પરિકમ્મં તે કરોન્તુ નારિયો.

૩૭૯.‘‘કાસિકસુખુમાનિ ધારય, અભિરોપેહિ [અભિરોહેહિ (સી॰)] ચ માલવણ્ણકં;

કઞ્ચનમણિમુત્તકં બહું, વિવિધં આભરણં કરોમિ તે.

૩૮૦.“સુધોતરજપચ્છદં સુભં, ગોણકતૂલિકસન્થતં નવં;
અભિરુહ સયનં મહારહં, ચન્દનમણ્ડિતસારગન્ધિકં;

૩૮૧.“ઉપ્પલં ચુદકા સમુગ્ગતં, યથા તં અમનુસ્સસેવિતં;
એવં ત્વં બ્રહ્મચારિની, સકેસઙ્ગેસુ જરં ગમિસ્સસિ”.

૩૮૨.“કિં તે ઇધ સારસમ્મતં, કુણપપૂરમ્હિ સુસાનવડ્ઢને;
ભેદનધમ્મે કળેવરે [કલેવરે (સી॰ ક॰)], યં દિસ્વા વિમનો ઉદિક્ખસિ”.

૩૮૩.“અક્ખીનિ ચ તુરિયારિવ, કિન્નરિયારિવ પબ્બતન્તરે;
તવ મે નયનાનિ દક્ખિય, ભિય્યો કામરતી પવડ્ઢતિ.

૩૮૪.“ઉપ્પલસિખરોપમાનિ તે, વિમલે હાટકસન્નિભે મુખે;
તવ મે નયનાનિ દક્ખિય [નયનાનુદિક્ખિય (સી॰)], ભિય્યો કામગુણો પવડ્ઢતિ.

૩૮૫.“અપિ દૂરગતા સરમ્હસે, આયતપમ્હે વિસુદ્ધદસ્સને;
ન હિ મત્થિ તયા પિયત્તરા, નયના કિન્નરિમન્દલોચને”.

૩૮૬.“અપથેન પયાતુમિચ્છસિ, ચન્દં કીળનકં ગવેસસિ;
મેરું લઙ્ઘેતુમિચ્છસિ, યો ત્વં બુદ્ધસુતં મગ્ગયસિ.

૩૮૭.“નત્થિ હિ લોકે સદેવકે, રાગો યત્થપિ દાનિ મે સિયા;
નપિ નં જાનામિ કીરિસો, અથ મગ્ગેન હતો સમૂલકો.

૩૮૮.“ઇઙ્ગાલકુયાવ [ઇઙ્ગાળખુયાવ (સ્યા॰)] ઉજ્ઝિતો, વિસપત્તોરિવ અગ્ગિતો કતો [અઘતો હતો (સી॰)];
નપિ નં પસ્સામિ કીરિસો, અથ મગ્ગેન હતો સમૂલકો.

૩૮૯.“યસ્સા સિયા અપચ્ચવેક્ખિતં, સત્થા વા અનુપાસિતો સિયા;
ત્વં તાદિસિકં પલોભય, જાનન્તિં સો ઇમં વિહઞ્ઞસિ.

૩૯૦.“મય્હઞ્હિ અક્કુટ્ઠવન્દિતે, સુખદુક્ખે ચ સતી ઉપટ્ઠિતા;
સઙ્ખતમસુભન્તિ જાનિય, સબ્બત્થેવ મનો ન લિમ્પતિ.

૩૯૧.“સાહં સુગતસ્સ સાવિકા, મગ્ગટ્ઠઙ્ગિકયાનયાયિની;
ઉદ્ધટસલ્લા અનાસવા, સુઞ્ઞાગારગતા રમામહં.

૩૯૨.“દિટ્ઠા હિ મયા સુચિત્તિતા, સોમ્ભા દારુકપિલ્લકાનિ વા;
તન્તીહિ ચ ખીલકેહિ ચ, વિનિબદ્ધા વિવિધં પનચ્ચકા.

૩૯૩.“તમ્હુદ્ધટે તન્તિખીલકે, વિસ્સટ્ઠે વિકલે પરિક્કિતે [પરિપક્ખીતે (સી॰), પરિપક્કતે (સ્યા॰)];
ન વિન્દેય્ય ખણ્ડસો કતે, કિમ્હિ તત્થ મનં નિવેસયે.

૩૯૪.“તથૂપમા દેહકાનિ મં, તેહિ ધમ્મેહિ વિના ન વત્તન્તિ;
ધમ્મેહિ વિના ન વત્તતિ, કિમ્હિ તત્થ મનં નિવેસયે.

૩૯૫.“યથા હરિતાલેન મક્ખિતં, અદ્દસ ચિત્તિકં ભિત્તિયા કતં;
તમ્હિ તે વિપરીતદસ્સનં, સઞ્ઞા માનુસિકા નિરત્થિકા.

૩૯૬.“માયં વિય અગ્ગતો કતં, સુપિનન્તેવ સુવણ્ણપાદપં;
ઉપગચ્છસિ અન્ધ રિત્તકં, જનમજ્ઝેરિવ રુપ્પરૂપકં [રૂપરૂપકં (ક॰)].
૩૯૭.“વટ્ટનિરિવ કોટરોહિતા, મજ્ઝે પુબ્બુળકા સઅસ્સુકા;
પીળકોળિકા ચેત્થ જાયતિ, વિવિધા ચક્ખુવિધા ચ પિણ્ડિતા”.

૩૯૮.ઉપ્પાટિય ચારુદસ્સના, ન ચ પજ્જિત્થ અસઙ્ગમાનસા;
“હન્દ તે ચક્ખું હરસ્સુ તં”, તસ્સ નરસ્સ અદાસિ તાવદે.
૩૯૯.તસ્સ ચ વિરમાસિ તાવદે, રાગો તત્થ ખમાપયી ચ નં;
“સોત્થિ સિયા બ્રહ્મચારિની, ન પુનો એદિસકં ભવિસ્સતિ”.
૪૦૦.“આસાદિય [આહનિય (સ્યા॰ ક॰)] એદિસં જનં, અગ્ગિં પજ્જલિતં વ લિઙ્ગિય;
ગણ્હિય આસીવિસં વિય, અપિ નુ સોત્થિ સિયા ખમેહિ નો”.

૪૦૧.મુત્તા ચ તતો સા ભિક્ખુની, અગમી બુદ્ધવરસ્સ સન્તિકં;
પસ્સિય વરપુઞ્ઞલક્ખણં, ચક્ખુ આસિ યથા પુરાણકન્તિ.

... સુભા જીવકમ્બવનિકા થેરી....

તિંસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૧૫. ચત્તાલીસનિપાતો

૧. ઇસિદાસીથેરીગાથા

૪૦૨.નગરમ્હિ કુસુમનામે, પાટલિપુત્તમ્હિ પથવિયા મણ્ડે;
સક્યકુલકુલીનાયો, દ્વે ભિક્ખુનિયો હિ ગુણવતિયો.

૪૦૩.ઇસિદાસી તત્થ એકા, દુતિયા બોધીતિ સીલસમ્પન્ના ચ;
ઝાનજ્ઝાયનરતાયો, બહુસ્સુતાયો ધુતકિલેસાયો.

૪૦૪.તા પિણ્ડાય ચરિત્વા, ભત્તત્થં [ભત્તત્તં (સી॰)] કરિય ધોતપત્તાયો;
રહિતમ્હિ સુખનિસિન્ના, ઇમા ગિરા અબ્ભુદીરેસું.

૪૦૫.‘‘પાસાદિકાસિ અય્યે, ઇસિદાસિ વયોપિ તે અપરિહીનો;
કિં દિસ્વાન બ્યાલિકં, અથાસિ નેક્ખમ્મમનુયુત્તા’’.

૪૦૬.એવમનુયુઞ્જિયમાના સા, રહિતે ધમ્મદેસનાકુસલા;
ઇસિદાસી વચનમબ્રવિ, ‘‘સુણ બોધિ યથામ્હિ પબ્બજિતા.

૪૦૭.‘‘ઉજ્જેનિયા પુરવરે, મય્હં પિતા સીલસંવુતો સેટ્ઠિ;
તસ્સમ્હિ એકધીતા, પિયા મનાપા ચ દયિતા ચ.

૪૦૮.‘‘અથ મે સાકેતતો વરકા, આગચ્છુમુત્તમકુલીના;
સેટ્ઠી પહૂતરતનો, તસ્સ મમં સુણ્હમદાસિ તાતો.

૪૦૯.‘‘સસ્સુયા સસ્સુરસ્સ ચ, સાયં પાતં પણામમુપગમ્મ;
સિરસા કરોમિ પાદે, વન્દામિ યથામ્હિ અનુસિટ્ઠા.

૪૧૦.‘‘યા મય્હં સામિકસ્સ, ભગિનિયો ભાતુનો પરિજનો વા;
તમેકવરકમ્પિ દિસ્વા, ઉબ્બિગ્ગા આસનં દેમિ.

૪૧૧.‘‘અન્નેન ચ પાનેન ચ, ખજ્જેન ચ યઞ્ચ તત્થ સન્નિહિતં;
છાદેમિ ઉપનયામિ ચ, દેમિ ચ યં યસ્સ પતિરૂપં.

૪૧૨.‘‘કાલેન ઉપટ્ઠહિત્વા [ઉટ્ઠહિત્વા (સ્યા॰ ક॰), ઉપટ્ઠહિતું (?)], ઘરં સમુપગમામિ ઉમ્મારે;
ધોવન્તી હત્થપાદે, પઞ્જલિકા સામિકમુપેમિ.

૪૧૩.‘‘કોચ્છં પસાદં અઞ્જનિઞ્ચ, આદાસકઞ્ચ ગણ્હિત્વા;
પરિકમ્મકારિકા વિય, સયમેવ પતિં વિભૂસેમિ.

૪૧૪.“સયમેવ ઓદનં સાધયામિ, સયમેવ ભાજનં ધોવન્તી;
માતાવ એકપુત્તકં, તથા [તદા (સી॰)] ભત્તારં પરિચરામિ.

૪૧૫.“એવં મં ભત્તિકતં, અનુરત્તં કારિકં નિહતમાનં;
ઉટ્ઠાયિકં [ઉટ્ઠાહિકં (ક॰)] અનલસં, સીલવતિં દુસ્સતે ભત્તા.

૪૧૬.“સો માતરઞ્ચ પિતરઞ્ચ, ભણતિ ‘આપુચ્છહં ગમિસ્સામિ;
ઇસિદાસિયા ન સહ વચ્છં, એકાગારેહં [એકઘરેપ’હં (?)] સહ વત્થું’.

૪૧૭.“‘મા એવં પુત્ત અવચ, ઇસિદાસી પણ્ડિતા પરિબ્યત્તા;
ઉટ્ઠાયિકા અનલસા, કિં તુય્હં ન રોચતે પુત્ત’.

૪૧૮.“‘ન ચ મે હિંસતિ કિઞ્ચિ, ન ચહં ઇસિદાસિયા સહ વચ્છં;
દેસ્સાવ મે અલં મે, અપુચ્છાહં [આપુચ્છાહં (સ્યા॰), આપુચ્છહં-નાપુચ્છહં (?)] ગમિસ્સામિ’.

૪૧૯.“તસ્સ વચનં સુણિત્વા, સસ્સુ સસુરો ચ મં અપુચ્છિંસુ;
‘કિસ્સ [કિંસ (?)] તયા અપરદ્ધં, ભણ વિસ્સટ્ઠા યથાભૂતં’.

૪૨૦.“‘નપિહં અપરજ્ઝં કિઞ્ચિ, નપિ હિંસેમિ ન ભણામિ દુબ્બચનં;
કિં સક્કા કાતુય્યે, યં મં વિદ્દેસ્સતે ભત્તા’.

૪૨૧.“તે મં પિતુઘરં પટિનયિંસુ, વિમના દુખેન અધિભૂતા;
‘પુત્તમનુરક્ખમાના, જિતામ્હસે રૂપિનિં લક્ખિં’.

૪૨૨.“અથ મં અદાસિ તાતો, અડ્ઢસ્સ ઘરમ્હિ દુતિયકુલિકસ્સ;
તતો ઉપડ્ઢસુક્કેન, યેન મં વિન્દથ સેટ્ઠિ.

૪૨૩.“તસ્સપિ ઘરમ્હિ માસં, અવસિં અથ સોપિ મં પટિચ્છરયિ [પટિચ્છસિ (સી॰ ક॰), પટિચ્છતિ (સ્યા॰), પટિચ્છરતિ (ક॰)];
દાસીવ ઉપટ્ઠહન્તિં, અદૂસિકં સીલસમ્પન્નં.

૪૨૪.“ભિક્ખાય ચ વિચરન્તં, દમકં દન્તં મે પિતા ભણતિ;
‘હોહિસિ [સોહિસિ (સબ્બત્થ)] મે જામાતા, નિક્ખિપ પોટ્ઠિઞ્ચ [પોન્તિં (સી॰ સ્યા॰)] ઘટિકઞ્ચ’.

૪૨૫.“સોપિ વસિત્વા પક્ખં [પક્કમથ (સી॰)], અથ તાતં ભણતિ ‘દેહિ મે પોટ્ઠિં;
ઘટિકઞ્ચ મલ્લકઞ્ચ, પુનપિ ભિક્ખં ચરિસ્સામિ’.

૪૨૬.“અથ નં ભણતી તાતો, અમ્મા સબ્બો ચ મે ઞાતિગણવગ્ગો;
‘કિં તે ન કીરતિ ઇધ, ભણ ખિપ્પં તં તે કરિહિ’તિ.

૪૨૭.“એવં ભણિતો ભણતિ, ‘યદિ મે અત્તા સક્કોતિ અલં મય્હં;
ઇસિદાસિયા ન સહ વચ્છં, એકઘરેહં સહ વત્થું’.

૪૨૮.“વિસ્સજ્જિતો ગતો સો, અહમ્પિ એકાકિની વિચિન્તેમિ;
‘આપુચ્છિતૂન ગચ્છં, મરિતુયે [મરિતાયે (સી॰), મરિતું (સ્યા॰)] વા પબ્બજિસ્સં વા’.

૪૨૯.“અથ અય્યા જિનદત્તા, આગચ્છી ગોચરાય ચરમાના;
તાતકુલં વિનયધરી, બહુસ્સુતા સીલસમ્પન્ના.

૪૩૦.“તં દિસ્વાન અમ્હાકં, ઉટ્ઠાયાસનં તસ્સા પઞ્ઞાપયિં;
નિસિન્નાય ચ પાદે, વન્દિત્વા ભોજનમદાસિં.

૪૩૧.“અન્નેન ચ પાનેન ચ, ખજ્જેન ચ યઞ્ચ તત્થ સન્નિહિતં;
સન્તપ્પયિત્વા અવચં, ‘અય્યે ઇચ્છામિ પબ્બજિતું’.

૪૩૨.“અથ મં ભણતી તાતો, ‘ઇધેવ પુત્તક [પુત્તિકે (સ્યા॰ ક॰)] ચરાહિ ત્વં ધમ્મં;
અન્નેન ચ પાનેન ચ, તપ્પય સમણે દ્વિજાતી ચ’.

૪૩૩.“અથહં ભણામિ તાતં, રોદન્તી અઞ્જલિં પણામેત્વા;
‘પાપઞ્હિ મયા પકતં, કમ્મં તં નિજ્જરેસ્સામિ’.

૪૩૪.“અથ મં ભણતી તાતો, ‘પાપુણ બોધિઞ્ચ અગ્ગધમ્મઞ્ચ;
નિબ્બાનઞ્ચ લભસ્સુ, યં સચ્છિકરી દ્વિપદસેટ્ઠો’.

૪૩૫.“માતાપિતૂ અભિવાદયિત્વા, સબ્બઞ્ચ ઞાતિગણવગ્ગં;
સત્તાહં પબ્બજિતા, તિસ્સો વિજ્જા અફસ્સયિં.

૪૩૬.“જાનામિ અત્તનો સત્ત, જાતિયો યસ્સયં ફલવિપાકો;
તં તવ આચિક્ખિસ્સં, તં એકમના નિસામેહિ.

૪૩૭.“નગરમ્હિ એરકચ્છે [એરકકચ્છે (સ્યા॰ ક॰)], સુવણ્ણકારો અહં પહૂતધનો;
યોબ્બનમદેન મત્તો સો, પરદારં અસેવિહં.

૪૩૮.“સોહં તતો ચવિત્વા, નિરયમ્હિ અપચ્ચિસં ચિરં;
પક્કો તતો ચ ઉટ્ઠહિત્વા, મક્કટિયા કુચ્છિમોક્કમિં.

૪૩૯.“સત્તાહજાતકં મં, મહાકપિ યૂથપો નિલ્લચ્છેસિ;
તસ્સેતં કમ્મફલં, યથાપિ ગન્ત્વાન પરદારં.

૪૪૦.“સોહં તતો ચવિત્વા, કાલં કરિત્વા સિન્ધવારઞ્ઞે;

કાણાય ચ ખઞ્જાય ચ, એળકિયા કુચ્છિમોક્કમિં.

૪૪૧.“દ્વાદસ વસ્સાનિ અહં, નિલ્લચ્છિતો દારકે પરિવહિત્વા;
કિમિનાવટ્ટો અકલ્લો, યથાપિ ગન્ત્વાન પરદારં.

૪૪૨.“સોહં તતો ચવિત્વા, ગોવાણિજકસ્સ ગાવિયા જાતો;
વચ્છો લાખાતમ્બો, નિલ્લચ્છિતો દ્વાદસે માસે.

૪૪૩.“વોઢૂન [તે પુન (સ્યા॰ ક॰), વોધુન (ક॰ અટ્ઠ॰)] નઙ્ગલમહં, સકટઞ્ચ ધારયામિ;
અન્ધોવટ્ટો અકલ્લો, યથાપિ ગન્ત્વાન પરદારં.

૪૪૪.“સોહં તતો ચવિત્વા, વીથિયા દાસિયા ઘરે જાતો;
નેવ મહિલા ન પુરિસો, યથાપિ ગન્ત્વાન પરદારં.

૪૪૫.“તિંસતિવસ્સમ્હિ મતો, સાકટિકકુલમ્હિ દારિકા જાતા;
કપણમ્હિ અપ્પભોગે, ધનિક [અણિક (અટ્ઠ॰), તંસંવણ્ણનાયમ્પિ અત્થયુત્તિ ગવેસિતબ્બા]
પુરિસપાતબહુલમ્હિ.

૪૪૬.“તં મં તતો સત્થવાહો, ઉસ્સન્નાય વિપુલાય વડ્ઢિયા;
ઓકડ્ઢતિ વિલપન્તિં, અચ્છિન્દિત્વા કુલઘરસ્મા.

૪૪૭.“અથ સોળસમે વસ્સે, દિસ્વા મં પત્તયોબ્બનં કઞ્ઞં;
ઓરુન્ધતસ્સ પુત્તો, ગિરિદાસો નામ નામેન.

૪૪૮.“તસ્સપિ અઞ્ઞા ભરિયા, સીલવતી ગુણવતી યસવતી ચ;
અનુરત્તા [અનુવત્તા (ક॰)] ભત્તારં, તસ્સાહં [તસ્સ તં (?)] વિદ્દેસનમકાસિં.

૪૪૯.“તસ્સેતં કમ્મફલં, યં મં અપકીરિતૂન ગચ્છન્તિ;
દાસીવ ઉપટ્ઠહન્તિં, તસ્સપિ અન્તો કતો મયા”તિ.

... ઇસિદાસી થેરી....

ચત્તાલીસનિપાતો નિટ્ઠિતો.

૧૬. મહાનિપાતો

૧. સુમેધાથેરીગાથા

૪૫૦.મન્તાવતિયા નગરે, રઞ્ઞો કોઞ્ચસ્સ અગ્ગમહેસિયા;
ધીતા આસિં સુમેધા, પસાદિતા સાસનકરેહિ.

૪૫૧.સીલવતી ચિત્તકથા, બહુસ્સુતા બુદ્ધસાસને વિનીતા;
માતાપિતરો ઉપગમ્મ, ભણતિ ‘‘ઉભયો નિસામેથ.

૪૫૨.‘‘નિબ્બાનાભિરતાહં, અસસ્સતં ભવગતં યદિપિ દિબ્બં;
કિમઙ્ગં પન [કિમઙ્ગ પન (સી॰ સ્યા॰), કિં પન (?)] તુચ્છા કામા, અપ્પસ્સાદા બહુવિઘાતા.

૪૫૩.‘‘કામા કટુકા આસીવિસૂપમા, યેસુ મુચ્છિતા બાલા;
તે દીઘરત્તં નિરયે, સમપ્પિતા હઞ્ઞન્તે દુક્ખિતા [હઞ્ઞરે દુખિતા (?)].

૪૫૪.‘‘સોચન્તિ પાપકમ્મા, વિનિપાતે પાપવદ્ધિનો સદા;
કાયેન ચ વાચાય ચ, મનસા ચ અસંવુતા બાલા.

૪૫૫.‘‘બાલા તે દુપ્પઞ્ઞા, અચેતના દુક્ખસમુદયોરુદ્ધા;
દેસન્તે અજાનન્તા, ન બુજ્ઝરે અરિયસચ્ચાનિ.

૪૫૬.‘‘સચ્ચાનિ અમ્મ બુદ્ધવરદેસિતાનિ, તે બહુતરા અજાનન્તા યે;
અભિનન્દન્તિ ભવગતં, પિહેન્તિ દેવેસુ ઉપપત્તિં.

૪૫૭.‘‘દેવેસુપિ ઉપપત્તિ, અસસ્સતા ભવગતે અનિચ્ચમ્હિ;
ન ચ સન્તસન્તિ બાલા, પુનપ્પુનં જાયિતબ્બસ્સ.

૪૫૮.‘‘ચત્તારો વિનિપાતા, દુવે [દ્વે (સબ્બત્થ)] ચ ગતિયો કથઞ્ચિ લબ્ભન્તિ;
ન ચ વિનિપાતગતાનં, પબ્બજ્જા અત્થિ નિરયેસુ.

૪૫૯.‘‘અનુજાનાથ મં ઉભયો, પબ્બજિતું દસબલસ્સ પાવચને;
અપ્પોસ્સુક્કા ઘટિસ્સં, જાતિમરણપ્પહાનાય.

૪૬૦.‘‘કિં ભવગતે [ભવગતેન (સ્યા॰)] અભિનન્દિતેન, કાયકલિના અસારેન;
ભવતણ્હાય નિરોધા, અનુજાનાથ પબ્બજિસ્સામિ.

૪૬૧.‘‘બુદ્ધાનં ઉપ્પાદો વિવજ્જિતો, અક્ખણો ખણો લદ્ધો;
સીલાનિ બ્રહ્મચરિયં, યાવજીવં ન દૂસેય્યં’’.

૪૬૨.એવં ભણતિ સુમેધા, માતાપિતરો “ન તાવ આહારં;
આહરિસ્સં [આહરિયામિ (સી॰), આહારિસં (?)] ગહટ્ઠા, મરણવસં ગતાવ હેસ્સામિ”.

૪૬૩.માતા દુક્ખિતા રોદતિ પિતા ચ, અસ્સા સબ્બસો સમભિહતો;
ઘટેન્તિ સઞ્ઞાપેતું, પાસાદતલે છમાપતિતં.

૪૬૪.“ઉટ્ઠેહિ પુત્તક કિં સોચિતેન, દિન્નાસિ વારણવતિમ્હિ;
રાજા અનીકરત્તો [અણીકદત્તો (સી॰ સ્યા॰)], અભિરૂપો તસ્સ ત્વં દિન્ના.

૪૬૫.“અગ્ગમહેસી ભવિસ્સસિ, અનિકરત્તસ્સ રાજિનો ભરિયા;
સીલાનિ બ્રહ્મચરિયં, પબ્બજ્જા દુક્કરા પુત્તક.

૪૬૬.“રજ્જે આણાધનમિસ્સરિયં, ભોગા સુખા દહરિકાસિ;
ભુઞ્જાહિ કામભોગે, વારેય્યં હોતુ તે પુત્ત”.

૪૬૭.અથ ને ભણતિ સુમેધા, “મા એદિસિકાનિ ભવગતમસારં;
પબ્બજ્જા વા હોહિતિ, મરણં વા મે ન ચેવ વારેય્યં.

૪૬૮.“કિમિવ પૂતિકાયમસુચિં, સવનગન્ધં ભયાનકં કુણપં;
અભિસંવિસેય્યં ભસ્તં, અસકિં પગ્ઘરિતં અસુચિપુણ્ણં.

૪૬૯.“કિમિવ તાહં જાનન્તી, વિકુલકં મંસસોણિતુપલિત્તં;
કિમિકુલાલયં સકુણભત્તં, કળેવરં કિસ્સ દિય્યતિ.

૪૭૦.“નિબ્બુય્હતિ સુસાનં, અચિરં કાયો અપેતવિઞ્ઞાણો;
છુદ્ધો [છડ્ડિતો (સ્યા॰), છુટ્ઠો (ક॰)] કળિઙ્ગરં વિય, જિગુચ્છમાનેહિ ઞાતીહિ.

૪૭૧.“છુદ્ધૂન [છડ્ડૂન (સ્યા॰), છુટ્ઠૂન (ક॰)] નં સુસાને, પરભત્તં ન્હાયન્તિ [ન્હાયરે (?)] જિગુચ્છન્તા;
નિયકા માતાપિતરો, કિં પન સાધારણા જનતા.

૪૭૨.“અજ્ઝોસિતા અસારે, કળેવરે અટ્ઠિન્હારુસઙ્ઘાતે;
ખેળસ્સુચ્ચારસ્સવ, પરિપુણ્ણે [ખેળસ્સુચ્ચારપસ્સવપરિપુણ્ણે (સી॰)] પૂતિકાયમ્હિ.

૪૭૩.“યો નં વિનિબ્ભુજિત્વા, અબ્ભન્તરમસ્સ બાહિરં કયિરા ;
ગન્ધસ્સ અસહમાના, સકાપિ માતા જિગુચ્છેય્ય.

૪૭૪.“ખન્ધધાતુઆયતનં, સઙ્ખતં જાતિમૂલકં દુક્ખં;
યોનિસો અનુવિચિનન્તી, વારેય્યં કિસ્સ ઇચ્છેય્યં.

૪૭૫.“દિવસે દિવસે તિસત્તિ, સતાનિ નવનવા પતેય્યું કાયમ્હિ;

વસ્સસતમ્પિ ચ ઘાતો, સેય્યો દુક્ખસ્સ ચેવં ખયો.

૪૭૬.“અજ્ઝુપગચ્છે ઘાતં, યો વિઞ્ઞાયેવં સત્થુનો વચનં;
‘દીઘો તેસં [વો (ક॰)] સંસારો, પુનપ્પુનં હઞ્ઞમાનાનં’.

૪૭૭.“દેવેસુ મનુસ્સેસુ ચ, તિરચ્છાનયોનિયા અસુરકાયે;
પેતેસુ ચ નિરયેસુ ચ, અપરિમિતા દિસ્સરે ઘાતા.

૪૭૮.“ઘાતા નિરયેસુ બહૂ, વિનિપાતગતસ્સ પીળિયમાનસ્સ [કિલિસ્સમાનસ્સ (સ્યા॰ ક॰)];
દેવેસુપિ અત્તાણં, નિબ્બાનસુખા પરં નત્થિ.

૪૭૯.“પત્તા તે નિબ્બાનં, યે યુત્તા દસબલસ્સ પાવચને;
અપ્પોસ્સુક્કા ઘટેન્તિ, જાતિમરણપ્પહાનાય.

૪૮૦.“અજ્જેવ તાતભિનિક્ખમિસ્સં, ભોગેહિ કિં અસારેહિ;
નિબ્બિન્ના મે કામા, વન્તસમા તાલવત્થુકતા”.

૪૮૧.સા ચેવં ભણતિ પિતરમનીકરત્તો ચ યસ્સ સા દિન્ના;
ઉપયાસિ વારણવતે, વારેય્યમુપટ્ઠિતે કાલે.

૪૮૨.અથ અસિતનિચિતમુદુકે, કેસે ખગ્ગેન છિન્દિય સુમેધા;
પાસાદં પિદહિત્વા [પિધેત્વા (સી॰ સ્યા॰), પિધિત્વા (ક॰)], પઠમજ્ઝાનં સમાપજ્જિ.

૪૮૩.સા ચ તહિં સમાપન્ના, અનીકરત્તો ચ આગતો નગરં;
પાસાદે ચ [પાસાદેવ (સી॰ સ્યા॰)] સુમેધા, અનિચ્ચસઞ્ઞં [અનિચ્ચસઞ્ઞા (સબ્બત્થ)] સુભાવેતિ.

૪૮૪.સા ચ મનસિ કરોતિ, અનીકરત્તો ચ આરુહી તુરિતં;
મણિકનકભૂસિતઙ્ગો, કતઞ્જલી યાચતિ સુમેધં.

૪૮૫.“રજ્જે આણાધનમિસ્સરિયં, ભોગા સુખા દહરિકાસિ;
ભુઞ્જાહિ કામભોગે, કામસુખા દુલ્લભા લોકે.

૪૮૬.“નિસ્સટ્ઠં તે રજ્જં, ભોગે ભુઞ્જસ્સુ દેહિ દાનાનિ;
મા દુમ્મના અહોસિ, માતાપિતરો તે દુક્ખિતા” [માતાપિતરો ચ તે દુખિતા (?)].

૪૮૭.તં તં ભણતિ સુમેધા, કામેહિ અનત્થિકા વિગતમોહા;
“મા કામે અભિનન્દિ, કામેસ્વાદીનવં પસ્સ.

૪૮૮.“ચાતુદ્દીપો રાજા મન્ધાતા, આસિ કામભોગિન મગ્ગો;
અતિત્તો કાલઙ્કતો, ન ચસ્સ પરિપૂરિતા ઇચ્છા.

૪૮૯."સત્ત રતનાનિ વસ્સેય્ય, વુટ્ઠિમા દસદિસા સમન્તેન;
ન ચત્થિ તિત્તિ કામાનં, અતિત્તાવ મરન્તિ નરા.

૪૯૦."અસિસૂનૂપમા કામા, કામા સપ્પસિરોપમા;
ઉક્કોપમા અનુદહન્તિ, અટ્ઠિકઙ્કલ [કઙ્ખલ (સી॰)] સન્નિભા.

૪૯૧."અનિચ્ચા અદ્ધુવા કામા, બહુદુક્ખા મહાવિસા;
અયોગુળોવ સન્તત્તો, અઘમૂલા દુખપ્ફલા.

૪૯૨."રુક્ખપ્ફલૂપમા કામા, મંસપેસૂપમા દુખા;
સુપિનોપમા વઞ્ચનિયા, કામા યાચિતકૂપમા.

૪૯૩."સત્તિસૂલૂપમા કામા, રોગો ગણ્ડો અઘં નિઘં;
અઙ્ગારકાસુસદિસા, અઘમૂલં ભયં વધો.

૪૯૪."એવં બહુદુક્ખા કામા, અક્ખાતા અન્તરાયિકા;
ગચ્છથ ન મે ભગવતે, વિસ્સાસો અત્થિ અત્તનો.

૪૯૫."કિં મમ પરો કરિસ્સતિ, અત્તનો સીસમ્હિ ડય્હમાનમ્હિ;
અનુબન્ધે જરામરણે, તસ્સ ઘાતાય ઘટિતબ્બં".

૪૯૬દ્વારં અપાપુરિત્વાનહં [અવાપુરિત્વાહં (સી॰)], માતાપિતરો અનીકરત્તઞ્ચ;
દિસ્વાન છમં નિસિન્ને, રોદન્તે ઇદમવોચં.

૪૯૭."દીઘો બાલાનં સંસારો, પુનપ્પુનઞ્ચ રોદતં;
અનમતગ્ગે પિતુ મરણે, ભાતુ વધે અત્તનો ચ વધે.

૪૯૮."અસ્સુ થઞ્ઞં રુધિરં, સંસારં અનમતગ્ગતો સરથ;
સત્તાનં સંસરતં, સરાહિ અટ્ઠીનઞ્ચ સન્નિચયં.

૪૯૯."સર ચતુરોદધી [સરસ્સુ ચતુરો ઉદધી (?)], ઉપનીતે અસ્સુથઞ્ઞરુધિરમ્હિ;
સર એકકપ્પમટ્ઠીનં, સઞ્ચયં વિપુલેન સમં.

૫૦૦."અનમતગ્ગે સંસરતો, મહિં [મહામહિં (?)] જમ્બુદીપમુપનીતં;
કોલટ્ઠિમત્તગુળિકા, માતા માતુસ્વેવ નપ્પહોન્તિ.

૫૦૧."તિણકટ્ઠસાખાપલાસં [સર તિણકટ્ઠસાખાપલાસં (સી॰)], ઉપનીતં અનમતગ્ગતો સર;
ચતુરઙ્ગુલિકા ઘટિકા, પિતુપિતુસ્વેવ નપ્પહોન્તિ.

૫૦૨."સર કાણકચ્છપં પુબ્બસમુદ્દે, અપરતો ચ યુગછિદ્દં;

સિરં [સર (સી॰)] તસ્સ ચ પટિમુક્કં, મનુસ્સલાભમ્હિ ઓપમ્મં.

૫૦૩.“સર રૂપં ફેણપિણ્ડોપમસ્સ, કાયકલિનો અસારસ્સ;
ખન્ધે પસ્સ અનિચ્ચે, સરાહિ નિરયે બહુવિઘાતે.

૫૦૪.“સર કટસિં વડ્ઢેન્તે, પુનપ્પુનં તાસુ તાસુ જાતીસુ;
સર કુમ્ભીલભયાનિ ચ, સરાહિ ચત્તારિ સચ્ચાનિ.

૫૦૫.“અમતમ્હિ વિજ્જમાને, કિં તવ પઞ્ચકટુકેન પીતેન;
સબ્બા હિ કામરતિયો, કટુકતરા પઞ્ચકટુકેન.

૫૦૬.“અમતમ્હિ વિજ્જમાને, કિં તવ કામેહિ યે પરિળાહા [સપરિળાહા (સી॰ અટ્ઠ॰)];
સબ્બા હિ કામરતિયો, જલિતા કુથિતા કમ્પિતા સન્તાપિતા.

૫૦૭.“અસપત્તમ્હિ સમાને, કિં તવ કામેહિ યે બહુસપત્તા;
રાજગ્ગિચોરઉદકપ્પિયેહિ, સાધારણા કામા બહુસપત્તા.

૫૦૮.“મોક્ખમ્હિ વિજ્જમાને, કિં તવ કામેહિ યેસુ વધબન્ધો;
કામેસુ હિ અસકામા, વધબન્ધદુખાનિ અનુભોન્તિ.

૫૦૯.“આદીપિતા તિણુક્કા, ગણ્હન્તં દહન્તિ નેવ મુઞ્ચન્તં;
ઉક્કોપમા હિ કામા, દહન્તિ યે તે ન મુઞ્ચન્તિ.

૫૧૦.“મા અપ્પકસ્સ હેતુ, કામસુખસ્સ વિપુલં જહી સુખં;
મા પુથુલોમોવ બળિસં, ગિલિત્વા પચ્છા વિહઞ્ઞસિ.

૫૧૧.“કામં કામેસુ દમસ્સુ, તાવ સુનખોવ સઙ્ખલાબદ્ધો;
કાહિન્તિ ખુ તં કામા, છાતા સુનખંવ ચણ્ડાલા.

૫૧૨.“અપરિમિતઞ્ચ દુક્ખં, બહૂનિ ચ ચિત્તદોમનસ્સાનિ;
અનુભોહિસિ કામયુત્તો, પટિનિસ્સજ [પટિનિસ્સર (સી॰)] અદ્ધુવે કામે.

૫૧૩.“અજરમ્હિ વિજ્જમાને, કિં તવ કામેહિ [યેસુ જરાય ચ; મરણબ્યાધિહિ ગહિતા (?)] યેસુ જરા;
મરણબ્યાધિગહિતા [યેસુ જરાય ચ; મરણબ્યાધિહિ ગહિતા (?)], સબ્બા સબ્બત્થ જાતિયો.

૫૧૪.“ઇદમજરમિદમમરં [ઇદં અજરં ઇદં અમરં (?)], ઇદમજરામરં પદમસોકં;
અસપત્તમસમ્બાધં, અખલિતમભયં નિરુપતાપં.

૫૧૫.“અધિગતમિદં બહૂહિ, અમતં અજ્જાપિ ચ લભનીયમિદં;
યો યોનિસો પયુઞ્જતિ, ન ચ સક્કા અઘટમાનેન”.

૫૧૬.એવં ભણતિ સુમેધા, સઙ્ખારગતે રતિં અલભમાના;
અનુનેન્તી અનિકરત્તં, કેસે ચ છમં ખિપિ સુમેધા.

૫૧૭.ઉટ્ઠાય અનિકરત્તો, પઞ્જલિકો યાચિતસ્સા પિતરં સો;
“વિસ્સજ્જેથ સુમેધં, પબ્બજિતું વિમોક્ખસચ્ચદસ્સા”.
૫૧૮.વિસ્સજ્જિતા માતાપિતૂહિ, પબ્બજિ સોકભયભીતા;
છ અભિઞ્ઞા સચ્છિકતા, અગ્ગફલં સિક્ખમાનાય.

૫૧૯.અચ્છરિયમબ્ભુતં તં, નિબ્બાનં આસિ રાજકઞ્ઞાય;
પુબ્બેનિવાસચરિતં, યથા બ્યાકરિ પચ્છિમે કાલે.

૫૨૦.“ભગવતિ કોણાગમને, સઙ્ઘારામમ્હિ નવનિવેસમ્હિ;
સખિયો તિસ્સો જનિયો, વિહારદાનં અદાસિમ્હ.

૫૨૧.“દસક્ખત્તું સતક્ખત્તું, દસસતક્ખત્તું સતાનિ ચ સતક્ખત્તું;
દેવેસુ ઉપ્પજ્જિમ્હ, કો પન વાદો મનુસ્સેસુ.

૫૨૨.“દેવેસુ મહિદ્ધિકા અહુમ્હ, માનુસકમ્હિ કો પન વાદો;
સત્તરતનસ્સ મહેસી, ઇત્થિરતનં અહં આસિં.

૫૨૩.“સો હેતુ સો પભવો, તં મૂલં સાવ સાસને ખન્તી;
તં પઠમસમોધાનં, તં ધમ્મરતાય નિબ્બાનં”.

૫૨૪.એવં કરોન્તિ યે સદ્દહન્તિ, વચનં અનોમપઞ્ઞસ્સ;
નિબ્બિન્દન્તિ ભવગતે, નિબ્બિન્દિત્વા વિરજ્જન્તીતિ.

ઇત્થં સુદં સુમેધા થેરી ગાથાયો અભાસિત્થાતિ.

મહાનિપાતો નિટ્ઠિતો.

સમત્તા થેરીગાથાયો.

ગાથાસતાનિ ચત્તારિ, અસીતિ પુન ચુદ્દસ [ગાથાસઙ્ખ્યા ઇધ અનુક્કમણિકગણનાવસેન પાકટા];
થેરિયેકુત્તરસતા [થેરીયેકુત્તરછસતા (?) તિંસમત્તાપિ પઞ્ચસતમત્તાપિ થેરિયો એકતો આગતા મનસિકાતબ્બા], સબ્બા તા આસવક્ખયાતિ.

થેરીગાથાપાળિ નિટ્ઠિતા.